

Gazeta învățămîntului

organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 676

vineri 5 octombrie 1962

8 pagini 25 bani

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej întreținându-se cu președintele Indoneziei, Dr. Sukarno.

Vizita tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer în Indonezia

Solii poporului român, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne, împreună cu tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, și Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, se află într-o vizită de prietenie în Indonezia la invitația președintelui și primului ministru al Republicii Indonezia, dr. Sukarno.

Populația Indoneziei a făcut înălților oaspeți romîni o primire deosebit de călduroasă. Așa cum a spus președintele dr. Sukarno în cuvîntul de salut rostit pe aeroportul din Djakarta, poporul indonezian nutrește sentimente de adîncă prietenie față de poporul român și este convins că vizita oaspeților romîni în Indonezia va contribui la întărirea legăturilor de prietenie între cele două țări. Menționînd că ziua de 1 octombrie 1962, ziua sosirii conducătorilor de stat ai R. P. Romîne la Djakarta, a coincis cu un eveniment de mare însemnătate istorică în viața Indoneziei — sfîrșitul domniei coloniale olandeze în Irianul de Vest — președintele dr. Sukarno a subliniat însemnătatea acestui eveniment și și-a exprimat recunoștința pentru sprijinul și simpatia manifestată de poporul și guvernul român față de lupta dusă de poporul indonezian pentru eliberarea Irianului de Vest.

În numele Consiliului de Stat și al guvernului Republicii Populare Romîne, în numele poporului român, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a transmis în cuvîntul său de salut, președintelui Sukarno și întregului popor al Republicii Indonezia, un cald mesaj de stimă și sinceră prietenie. Aștăzi, 1 octombrie 1962, a spus to-

Vest. Impărtășim din toată inima, alături de dvs., bucuria pentru acest mare eveniment și ne exprimăm deplina satisfacție pentru realizarea acestei juste năzuințe naționale a poporului indonezian. În încheierea cuvîntului său tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a rostit în limba indoneziană cuvinte de salut călduros poporului indonezian și a adresat urări pentru prietenia romîno-indoneziană, pentru pace în întreaga lume.

Solii poporului român, însoțiți de președintele Sukarno, au trecut apoi prin „Poarta Indoneziei”, poartă vie alcătuită din șiruri de tineri și tinere îmbrăcați în costumele tuturor regiunilor și care, după cum spune poporul indonezian, se deschide numai în fața prietenilor.

Îndreptîndu-se spre Merdeka, reședința oficială a președintelui Sukarno, oaspeții romîni au fost salutați cu căldură de locuitorii capitalei Indoneziei. Miile de stegulețe romînești și indoneziene pe care le fluturau aceștia, aclamațiile lor entuziaste, melodiile întonate la numeroase intersecții de orchestre populare venite și ele în înfîmpinarea oaspeților au constituit o expresie grăitoare a bucuriei poporului Indoneziei de a avea în mijlocul său pe solii unui popor prieten, sincer iubitor de pace.

În dimineața zilei de 2 octombrie conducătorii de stat ai Republicii Populare Romîne au adus un omagiu luptei îndelungate a poporului Indoneziei pentru libertate și o viață mai bună, depunînd o coroană de flori la cimitirul Eroilor din cartierul Kalibata. Ei au vizitat apoi centrul capitalei Indoneziei iar la ora 11, la Istara Negara, reședința oaspeților ro-

Corneliu Mănescu au primit vizita unor înalți demnitari indonezieni. Cu acest prilej, între conducătorii statului român și demnitarii indonezieni a avut loc un schimb de vederi în legătură cu problemele dezvoltării relațiilor economice și culturale între România și Indone-

(Continuare în pag. 2)

Utilitatea planificării în predare

Utilitatea planificării muncii de predare nu mai trebuie demonstrată. Fiecare din noi s-a convins cît de necesar este ca profesorul să chibzuiască cu atenție încă de la începutul anului școlar asupra modului în care va parcurge întreaga materie prevăzută în programă, astfel încît la încheierea cursurilor să fi tratat toate temele într-un număr de ore corespunzător, să fi avut timp suficient pentru recapitulări și teze, pentru discutarea și corectarea acestora etc. De asemenea, ne-am convins cît de util este să chibzuim asupra repartizării pe lecții a temelor ce urmează a fi tratate în cursul unui trimestru, asupra fixării, încă de la începutul trimestrului, a momentelor în care ne vom opri pentru concluzii generalizatoare, pentru revederea materiei, pentru lucrările scrise ș.a.m.d.

Tot mai mult, directorii de școli, învățătorii, profesorii și diriginții acordă atenție planificării muncii lor. Majoritatea cadrelor didactice își alcătuiesc planurile numai după ce au studiat cu atenție programa, ma-

„ȘCOALA MI TE-A DAT CA DAR“

Pasiunea, interesul și dragostea Lenuței, nepoată-mea, pentru prima ei carte, abecedarul, mi-a stîrnit în minte două amintiri.

Una veche, de prin '37.

Treceam pe ulița unui sat din Moldova; făceam gazetărie și mă trimisese redacția să stau de vorbă cu niște țărani bătuiți de jandarmi. Pe uliță, un copilăș: slăbuț, rufos, desculț. Trăistuța de la sold semnala că vine de la școală. Dar numai trăistuța, plăcuța de grezie, spartă și un cui de scris, rătăcit în fund. Carte n-avea. L-am întrebat:

— Ce-nveți tu la școală?

— Socoteli, poezii...

— Cum le-nveți, dacă n-ai carte?

— Așa... din gînd.

Ca să înțeleg cum vine asta „din gînd“ l-am poftit să-mi spună o poezie. Mi-a împlinit dorința, vorbind într-un răsuflet:

Scumpul meu abecedar.

Tatamitea dacadar...

Oricît m-am strădui eu să-i deslușesc că versul al doilea se rostește „tata mi te-a dat ca dar“, în șapte cuvinte separate, el tot așa îl rostea „tatamitea dacadar... tatamitea dacadar...“

Totuși, el avea dreptate, nu eu: nimeni nu-i dăruise un abecedar. Iar cînd i-am văzut părinții, cînd am văzut unde locuiau și cu ce se hrăneau, am înțeles că n-ar fi putut să-i

cumpere niciodată un abecedar. Așa că în versul al doilea chiar condițiile sociale impuneau niște cuvinte abracadabranțe, absurde, învățate pe de rost, doar pentru sonoritatea lor stranie și misterioasă.

A doua amintire e foarte recentă: chiar din dimineața zilei de 15 septembrie a anului acesta.

Întîmplarea a făcut să plec cu mașina, din zori, încolo, spre Urziceni. Pe drum, mi s-a impus un peisaj caracteristic: școlile, curate ca paharul și cu toate porțile și ușile deschise.

La șase jumătate m-am oprit în fața școlii din Afumați. Directorul și doi colegi făceau ultimele rînduiri pentru primirea școlărilor. Și în primul rînd se îngrijeau de cărți: să le găsească școlarii cît mai frumos așezate, să le poată distribui cît mai repede și mai în ordine.

Timpul înainta odată cu drumul nostru spre răsărit. În preajma școlii din Șindrilița, doi copii, unul mai mărșor, altul mai mic, cu ghiozdanele în spate, mergeau ținîndu-se de mînă.

— La școală? — întreb eu.

— Da.

— Și ce aveți în ghiozdane?

— N-avem încă nimic. Sînt goale, uite...

Și cel mai mărșor sălta, ușor, ghiozdanul celui mic.

La școala din Coșereni, toți elevii în-

traseră în clase. De pe catedră, învățătorii și diriginții îi strigau după catalog și le puneau pe brațe manualele cu coperti din material plastic, viu și vesel colorate.

De la Urziceni m-am întors la prinț.

Cînd am ajuns la Șindrilița, copiii ieșeau de la școală, umplînd șoseaua cu un freamăt zglobiu și colorat ca florile primăverii. Erau fericiți că au cărți noi, interesante, frumoase. Și țineau să mi le arate, neapărat. Rivnea asta mai ales anul micuț, din clasa întâia:

— Uite... uite abecedarul meu!

— Cine ți l-a dat? am întrebat eu.

M-a privit drept în ochi, oleacă nedumerit, oleacă îngăduitor față de neștiința mea:

— Cum cînc? Școala, partidul mi l-a dăruit...

Nu-i așa că răsturnarea rînduicilor se răsfrînge și în cele mai mici amănunte ale vieții? Nici copii desculți, nici ghiozdane fără abecedar. Nu-i așa că-i firească pornirea de a-mi corecta, și din propria-mi memorie, mergeau ținîndu-se zile de școală?

Scumpul meu abecedar

Școala mi te-a dat ca dar...

Și asta poate tocmai pentru că sînt dintre cei care, de mult, au învățat literele pe abecedarul vecinului de bancă...

DUMITRU ALMAȘ

formalitate, ci este o condiție a unei munci ordonate și sistematice.

Păcat că acest lucru nu se petrece peste tot și că uneori sprijinul pe care îl dau directorul școlii și comisiile metodice în îmbunătățirea planificării nu mai sprijin nu se poate chema. Avem în față, bunăoară, planurile alcătuite de cadrele didactice de la Școala de 8 ani nr. 4 din București. Iată planurile diriginților. Ele au fost „studiate“ de responsabilii comisiei metodice de diriginților, prof. Irina Rosenzweig. Tov. Rosenzweig a făcut și „observații“ la aceste documente. Dar ce fel de observații? Exclusiv de felul: „Prezentarea e neestetică. Planul fiind scris pe foi liniate și neliniate“, „Planul e scris cu creionul chimic“, „Planul e scris o parte cu mașina o parte cu cerneală“ etc. Ce-i drept, pe ici pe colo, responsabilii comisiei metodice, care este și profesoară de limba romînă, a intervenit personal în unele planuri corectînd cu creionul roșu... greșelile ortografice! După ce a fi impa-

Elevii Școlii medii Mihail Sadoveanu din Capitală știu că reușita experiențelor cere multă atenție și concentrare

Este numai o problemă de organizare?

Primele săptămâni de curs au ridicat în câteva școli din raioanele Tecuci, Galați și din altele o problemă despre a cărei importanță s-a vorbit mult și s-a scris de asemenea de nenumărate ori. Este vorba de problema asigurării frecvenței de zi cu zi a tuturor elevilor la lecții. Pentru orice pedagog este clar că oricât de bine ar fi pregătite și predate lecțiile, oricât de bune ar fi condițiile în care se desfășoară procesul instructiv-educativ, oricât de complete programele, manualele, oricât de modern materialul didactic — fără participarea regulată a elevilor la fiecare lecție nu se poate realiza un învățământ la nivelul cerințelor.

Generalizarea învățământului de 7 (8) ani a însemnat un mare succes al școlii noastre, al politicii promovate de partid și statul nostru în domeniul învățământului. Cadrele didactice au adus o contribuție din cele mai însemnate la această importantă realizare. Dar nu putem considera problema definitiv rezolvată atâta vreme cât nu realizăm în continuare o frecvență integrală a elevilor. Acest lucru este cunoscut de fiecare învăță-

tor și profesor și marea majoritate a acestora au realizat o asemenea frecvență în școlile lor.

La prima vedere faptul că în câteva localități s-au înregistrat copii care au lipsit mai multe zile de la cursuri nu conține în el nimic alarmant. Dacă ne gândim însă la consecințele lui, este clar că nu putem rămâne impasibili. Analizând motivele pentru care în primele zile n-au venit la școală absolut toți copiii ne dăm seama că în cele mai multe cazuri este vorba de faptul că învățătorii și profesorii respectivi nu au dus așa cum trebuia munca de lămurire în rîndurile părinților. Unii părinți, în virtutea poate a experienței lor din vremea școlii burghezo-moșierești, consideră că la început de an se pierd multe zile zadarnic și au socotit că e mai bine să-l folosească de copii în diferite treburi gospodărești. Mentalitatea exprimată în cuvintele „O zi-două, acolo, dacă lipsești nu se scufundă pământul” motivează de cele mai multe ori fluctuația de frecvență. Consecințele unei astfel de atitudini se întind mai târziu în nivelul

scăzut de pregătire al elevilor care au lipsit de la școală, în golurile din cunoștințele lor. Dacă elevul lipsește la început câteva zile, după o perioadă de timp din nou o zi, două, și apoi mereu la fel, este clar că el nu-și poate însuși lecțiile la nivelul cerut.

Cel mai surprinzător însă ne pare faptul că unii învățători și profesori privesc această problemă cu o „înțelegere” de-a dreptul ciudată. Atunci când acești pedagogi discută problemele rămănerii în urmă la învățătură ei sînt în stare să găsească nenumărate scuze și motivări. Frecvența însă, și în legătură cu ea preocuparea lor de a o realiza în procentul de sută la sută, nu este suficient luată în seamă, chiar dacă formal este abordată.

Se impune ca în discuțiile cu părinții să nu ne limităm în a le atrage atenția că fiii lor au lipsit de la școală într-o zi sau alta, ci să-i facem să înțeleagă, într-un mod cât mai convingător, consecințele absențelor asupra nivelului lor de cunoștințe, asupra întregii lor pregătiri pentru viață.

C. RĂDOI

Utilitatea planificării în predare

(Urmare din pag. 1)

cați cu existența greșelilor ortografice în manuscrisele cadrelor didactice — chiar dacă asemenea cazuri constituie excepții rare — sintem de părere că responsabilă comisiei metodice și directoarea școlii puteau să se oprească la problemele de fond pe care le ridică materialele despre care este vorba. Căci iată, dirigenții au prevăzut pentru orele de dirigenție fel de fel de teme stabile în chip birocratic care de bună seamă vor duce la discuții artificiale, plicticoase și „moralizatoare” sau care, în cel mai bun caz, vor transforma aceste ore într-o lecție de istorie, de literatură, de artă. Temele au formulări vagi, generale. Cîteva exemple: „Salutul, formă de manifestare a omului civilizat” (clasa a VI-a „C”), „Opinia clasei în formarea colectivului” (clasa a VI-a „D”), „Munca diriză, organizată te apropie de știință” (clasa a VII-a „B”), „George Enescu (clasa a VII-a „B”), Nicolae Grigorescu” (clasa a VII-a „B”) etc.

Am stat de vorbă cu o serie de cadre didactice asupra utilității planificării materiei, a necesității parcurgerii ei judicioase, asupra rubricărilor cerute de obicei de școală în planificarea muncii ș.a. Profesorul A. Iorgulescu, care predă matematica la școala medie „G. Șincai” din Capitală, de pildă, este pe bună dreptate, de părere că planificarea materiei nu trebuie să cuprindă prea multe rubrici, ci nu-

lului sau al temei”. „numărul de ore” afectat acestora, „titlul lecțiilor” în care vom împărți materia cuprinsă în capitolul sau tema respectivă, „termenul calendaristic” pînă la care vom preda lecțiile și eventual o rubrică de „observații”. Analizînd aceste rubrici vom vedea că ele ne obligă să ne gândim cu seriozitate asupra modului în care vom parcurge materia și stabilim cînd ne vom opri pentru revederea cunoștințelor și fixarea concluziilor de ansamblu. În multe planuri calendaristice poți însă vedea și o serie de alte rubrici. De obicei sînt rubricile care rămîn cel mai adesea necompletate, sau completate cu date care nu se folosesc pe parcurs. Așa sînt rubricile rezervate pentru materialul didactic ce trebuie folosit la lecție, pentru temele ce se vor da de efectuat acasă, pentru bibliografia pe care o va studia profesorul în pregătirea lecției. De ce rămîn asemenea rubrici necompletate sau sînt completate de formă? Din superficialitate? De cele mai multe ori nu din această cauză. Căci să judecăm obiectiv: în realitate profesorul nici nu poate să precizeze de la început, pentru fiecare lecție în parte, toate aceste elemente. Bunăoară, tema dată spre executare acasă se stabilește și în raport cu nivelul la care au ajuns elevii într-un anumit moment, cu dificultățile întîmpinate de ei în însușirea materiei, deci cu situația concretă dintr-o etapă dată. La fel, bibliografia pe care trebuie

documentat se îmbogățește adesea zi de zi, așa încît prin forța lucrurilor planul va fi depășit de realitate. De ce nu am stabili problemele de amănunt în etapa în care ne ocupăm de pregătirea unei lecții, sau a unui ciclu de lecții, cînd oricum sintem mai aproape de condițiile concrete în care se vor desfășura ele? Desigur, dacă în programă a apărut un capitol nou, pentru care e nevoie să confecționăm sau să procurăm un anumit material didactic, atunci putem menționa la rubrica „observații” în dreptul capitolului respectiv, că avem de procurat aparatele sau planșele cutare și cutare, astfel încît să le pregătim din vreme. Cît despre materialul bibliografic, dacă profesorul întîlnește, în procesul permanent al documentării sale de specialitate, probleme interesante pe care crede că le-ar putea folosi spre ilustrarea unor lecții viitoare, le poate extrage pe obișnuitele fișe folosite de oricine studiază cu seriozitate, fișe la care poate apela în momentul cînd se pregătește pentru lecție. Iată așadar de ce socotim indicat ca problemele referitoare la materialul didactic, la teme pentru acasă, la bibliografie etc., să fie trecute în planul de lecție.

Înțelegem în felul acesta, planificarea materiei nu va cere nici prea mult timp, nici prea multe eforturi iar noi vom avea la îndemînă, în tot cursul trimesetrului și al anului școlar, un ghid prețios și util, care ne va conduce sistematic pe drumul ce-l avem de parcurs în predarea

Vizita tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer în Indonezia

(Urmare din pag. 1)

zia. Convorbirea s-a deslășurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

Seara, înălții oaspeții romîni au făcut o vizită președintelui Sukarno la reședința acestuia. Președintele Sukarno a conferit tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej cel mai înalt ordin indonezian, clasa I-a, tovarășului Ion Gheorghe Maurer „Steaua Republicii Indonezia, clasa II-a”, iar tovarășului Cornețiu Mănescu același ordin clasa a III-a. Conducătorii de stat ai Romîniei au mulțumit pentru înaltele distincții acordate.

Președintele Sukarno a oferit apoi în cinstea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej un banchet la Palatul Merdeka. Romînia și Indonezia — a spus printre altele dr. Sukarno în toastul rostit cu acest prilej — au multe lucruri comune. Ne înțelegem foarte bine unii pe alții. Iată de ce sintem atât de bucuroși că dvs., prietenii noștri, ați sosit în Indonezia. Guvernul și poporul indonezian sînt fericiți că sintei oaspeții noștri. Urările noastre sînt adresate dvs. și în același timp poporului român.

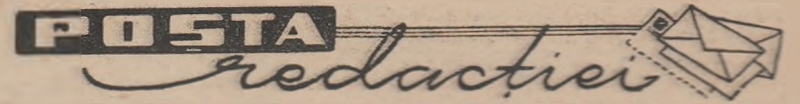
A tostat apoi tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, care a arătat că poporul român stimează și privește cu simpatie eforturile poporului indonezian în munca sa creatoare. Subliniind dorința de

pace a popoarelor, vorbitorul a arătat că este de acord cu președintele Sukarno că pacea poate fi apărută prin lupta unită a tuturor popoarelor. În acest front uriaș, pentru această cauză nobilă își aduc contribuția și poporul român și poporul indonezian.

Cea de-a treia zi a vizitei pe care o face în Indonezia tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, împreună cu tovarășii Ion Gheorghe Maurer și Cornețiu Mănescu, a fost consacrată vizitării marelui șantier al hidrocentralei de la Djaatiluhur, unul din principalele obiective ale planului de opt ani al Indoneziei. Împreună cu înălții oaspeții romîni, la Djaatiluhur au sosit președintele dr. Sukarno, precum și alte persoane oficiale. De-a lungul întregului drum zeci și zeci de mii de oameni i-au așteptat pe oaspeții romîni și i-au salutat cu însuflețire. Solii poporului român s-au interesat îndeaproape de diversele aspecte ale construcției și i-au informat pe specialiștii indonezieni despre marile construcții hidroenergetice din Romînia.

În cursul după amiezii, oaspeții romîni s-au întors la Djakarta.

Vizita solilor poporului român în „șara verii veșnice” cum i se spune Indoneziei, se desfășoară într-o atmosferă sărbătorească de prietenie, contribuind din plin la întărirea bunelor relații existente între Romînia și Indonezia, între popoarele celor două țări.

Coriolan Cocian, comuna Lunca, raionul Turda

Potrivit tabelului cuprinzînd indemnizațiile convenite personalului didactic de conducere, de indemnizația majorată cu 50 lei peste cea fixată în tabel beneficiază numai directorii adjuncți care răspund de problemele internatului.

Aneta Țiulescu, comuna Poiana, raionul Calafat

Cadrele didactice pensionate în cursul anului școlar, dar care au lucrat de la începutul și pînă la sfîrșitul acestuia (1 septembrie — 30 iunie), au dreptul, ca și celelalte cadre didactice, la un concediu de odihnă de două luni în timpul verii, potrivit Decretului nr. 261/1957.

Costin G. Budeanu, Huși

Potrivit instrucțiunilor pentru aplicarea H.C.M. nr. 1059/1959, la stagiul de activitate în învățămînt pentru funcția de instructor de practică se include timpul servit în învățămînt ca profesor și instructor de practică. Menționăm că timpul servit în armată, cît și timpul servit în funcții tehnico-administrative nu se include în stagiul de activitate în învățămînt.

În ceea ce privește categoria de salarizare pentru funcția de profesor la obiectele de cultură generală, facem precizarea că instructorii de practică ce au la

bază școli de nivel mediu se încadrează în categoria I de învățător.

D. Stan, Lugoj

Personalul didactic care are la bază școli de nivel mediu (și a fost salariat la categoria I de învățător) ori studii superioare (și a fost salariat la categoria I sau a II de profesor) nu poate fi trecut în grupe superioare de vechime dacă nu a primit gradul definitiv. Trecerea în grupe superioare de vechime la împlinirea stagiului este valabilă numai pentru personalul didactic care n-a terminat o școală de nivel mediu și a fost încadrat în categoria de învățător.

Valentin Furdui — Tg. Ocna

Personalul didactic care nu s-a prezentat la examenul de definitivare sau nu a reușit la acest examen urmează să fie menținut la aceeași categorie de salarizare la care a fost încadrat pînă în prezent pînă la reglementarea situației de către minister.

Ștefania Dahia, Adriana Becheru, Ștefania Ionescu, Aurelia Trifu, Maria Timofte, Dumitru Virgolic, Margareta Draghini, Maria Mertic, Gherghina I. Dumitrel, Vasile Costian, Ecaterina Sindile, Gavril Rusu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor locale de învățămînt.

Bibliografie

A apărut REVISTA DE PEDAGOGIE, nr. 8 din 1962.

La rubrica „STUDII ȘI CERCEȚĂRI” sînt cuprinse articolele: „Probleme pedagogice și psihologice ale activității instructiv-educative la clasele mici” de Paul Popescu-Neveanu; „Analiza rezultatelor muncii educative din școlile în care se experimentează sistemul predării pe obiecte de către profesori de specialitate” de Paul Popescu-Neveanu, Cornelia Marinescu și Stela Popescu; „Probleme ale activității educative în condițiile predării de către profesori la clasele mici” de Vasile

conținutul învățămîntului la limba romînă — clasele — I—V” de M. El. Ionescu Miciora și Marin Vișan; „Predarea limbii ruse în clasa a II-a” de Eugen Novicov. Rubrica „CONSULTAȚII-DISCUȚII” cuprinde articolele: „Unele probleme ale predării zoologiei în școala de 8 ani” de Magdalena Banto și Ecaterina Csengeri; „Cu privire la îmbunătățirea metodicii de predare a diferitelor obiecte de către profesori la clasele I—IV” de Stela Popescu și Alexandru Filipovici.

La rubrica CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE se publică recenzia

Discuții despre modernizarea predării fizicii

Să facem un pas mai departe

În ultimele decenii, gândirea științifică și realizările ei pe cele mai diverse tărâmuri se află sub semnul determinant al noilor descoperiri ale fizicii. Acest lucru nu putea, de bună seamă, să nu se reflecte în programele și manualele după care se studiază fizica în școala medie. Din conținutul acestora s-au eliminat o serie de noțiuni depășite, introducându-se altele noi, moderne.

Socotim însă că în prezent este necesar a se face un pas mai departe, stabilindu-se scopurile și căile modernizării predării fizicii în ansamblu.

După părerea noastră, conținutul predării fizicii trebuie fixat ținându-se în primul rând seama de aportul pe care studiul fiecărei noțiuni și legi, al fiecărui fenomen fizic îl aduce la formarea gândirii dialectice a elevilor.

Un exemplu. Se discută de mult dacă este sau nu cazul să se predea în clasa a VIII-a cunoștințe despre variabilitatea inerției. În loc să se argumenteze însă de ce ar fi sau nu necesar studiul acestor cunoștințe, disputa se duce în jurul faptului dacă ele vor fi sau nu accesibile elevilor. Desigur, și acest aspect al problemei este foarte important, dar dacă din punct de vedere principal se dovedește că este necesară studiarea variabilității inerției în clasa a VIII-a, atunci se vor putea găsi și posibilități de a o expune pe înțelesul elevilor din această clasă. Referindu-se la oamenii de știință care tindeau să dea lucrărilor lor o formă greoaie, inteligibilă, Diderot afirma: „Dacă ei vor spune că unele lucruri nu pot fi aduse niciodată la nivelul comun al minților, atunci nu-și dau seama ce roade poate să aducă metoda bună”. Credem că, în realitate, este vorba aici nu de faptul că elevii nu pot înțelege anumite noțiuni, ci de faptul că, îndeobște, conceptele fizicii moderne violentează mai ales gândirea noastră, a profesorilor, care am studiat odată fizica într-un mod și sintem nevoiți acum să ne revizim concepțiile. Or, aceasta este adesea mai greu decât

a învăța și de aici, se pare, că vin ezitățile atunci când este vorba de a introduce în predare ceea ce este nou. În realitate însă acest lucru nu este atât de greu cum ni se pare. Așa cum spunea Einstein, oricât ar părea de paradoxal, fizica modernă este mai simplă decât cea veche și tocmai de aceea pare mai grea și mai complicată.

Ni se pare foarte necesar ca absolvenții școlii medii să cunoască bazele teoriei relativității, deoarece relativitatea spațiului și a timpului este o problemă la ordinea zilei, cu mari implicații și în ideologie. Cred că este și cazul să revizim felul cum se predau în școală anumite concepte, cunoscând că unele denumiri dăinuie chiar după ce conținutul lor s-a schimbat sau chiar s-a goliț cu desăvârșire. Se știe că Engels s-a ridicat împotriva abuzului de folosire a noțiunii de forță: „Recurgem câteodată la cuvântul forță nu pentru că am cunoaște pe deplin legea, ci tocmai fiindcă nu o cunoaștem” — spunea el. Printr-un paralelism bine condus, putem înlocui sub ochii elevilor din ultima clasă tabloul învechit și complicat al teoriei atracției universale, familiarizându-i cu adevărul că materia din care e compus soarele curbează în jurul ei continuul spațiu-timp, astfel că traiectoriile planetelor nu reprezintă altceva decât o mișcare inertială de-a lungul liniilor geodezice desfășurate într-un spațiu curb.

Desigur că aci eforturile profesorilor de fizică trebuie conjugate cu stăruința profesorului de matematică, care la orele de geometrie ar trebui să arate elevilor ceea ce Riemann intuia din 1854, și anume faptul că geometria este determinată de fizică, implicit de mișcarea și gradul de concentrare a materiei. Cu alte cuvinte, ar trebui să ne gândim și la o aprofundare în școala medie a geometriei lobacevskiene, foar-

te necesară mai ales la predarea fizicii în ultimul an.

Trebuie să ținem seama și de faptul că în momentul de față există o contradicție între felul cum sînt predate conceptele de fizică în școala medie și în facultate, ca și de faptul că a trecut vremea cînd între descoperirea unui fenomen și aplicațiile lui practice trecea un timp suficient de lung, așa încît nu erau nici o grabă în ce privește introducerea studierii lui în manualele școlare.

Cred că ar trebui neapărat și urgent începută în presa de specialitate o dezbateră pe tema modernizării predării fizicii. Numai după ce ne vom fi lămurit mai întii noi, oamenii școlii, asupra considerentelor ce trebuie să stea la baza reconsiderării predării abia atunci programele și manualele noi vor putea fi judicios alcătuite.

Prof. ȘTEFAN FĂTULESCU

Experiențele în laboratorul de fizică îi atrag mult pe elevii Școlii medii nr. 2 din Galați

Studiul măsurătorilor de precizie

Se știe că în producția modernă măsurătorile de înaltă precizie dobîndesc o însemnătate din ce în ce mai mare. De asemenea, și cercetările efectuate în domeniul fizicii folosesc pe scară mereu mai largă unitățile de exprimare a mărimilor fizice, ca și măsurarea acestora. De altfel, însăși metoda cu care se lucrează pe parcursul studiului fizicii în școală este aceea de a porni de la mărimea fizică, de a defini unitatea corespunzătoare, de a folosi aparatele cu care se măsoară această mărime. Iată de ce măsurătorile fizice se numără printre mijloacele cele mai importante în însușirea cunoștințelor de fizică și în aplicarea acestora în construcția de aparate și mașini corespunzătoare exigențelor tehnicii actuale.

În general, actualele programe și manuale de fizică includ cunoștințele necesare în acest domeniu. Se ridică însă problema felului cum sînt valorificate de către profesori cunoștințele prevăzute în programe și expuse în manual. Dacă majoritatea profesorilor de fizică sînt conștienți de însemnătatea cunoștințelor de către elevi a instrumentelor și aparatelor de măsură în vederea pregătirii lor la nivelul cerințelor tehnicii actuale, există încă profesori care neglijează predarea cunoștințelor respective și mai ales aplicarea acestora în lucrările de laborator sau în practica din producție. În cele ce urmează ne propunem să dăm câteva sugestii privind deprinderea elevilor cu folosirea și mînuirea corectă a aparatelor de măsură și cu efectuarea măsurătorilor fizice de precizie.

În momentul cînd elevii încep să studieze fenomenele fizice se impune neapărat ca ei să efectueze măsurători precise, deoarece altfel nu putem demonstra practic justetea uneia sau alteia dintre legile sau constantele fizice studiate. Pe de altă parte, tehnica modernă presupune perfecționarea continuă a aparatelor, ca și a metodelor menite să reducă erorile de măsurare. Pentru a putea dezvolta priceperea elevilor de a mînui aparatele de măsură și pentru a-i învăța să lucreze cu dexteritate este necesară cunoașterea exactă de către ei a acestora, ca și a celor două feluri de măsurători fizice: măsurătorile directe (în cadrul cărora măsurarea unei mărimi se realizează prin simpla comparare cu unitatea aleasă) și măsurătorile indirecte (cînd măsurarea unei mărimi apare ca rezultat al unui calcul matematic în care intră mai multe mărimi ce pot fi măsurate direct).

La începutul studiului fizicii în clasa a VIII-a se predau cunoștințe despre instrumentele ce se folosesc la măsurarea mărimilor fundamentale — vernierul, micrometrul etc. Este bine să-i deprindem pe elevi să folosească cît mai larg vernierul și micrometrul, deoarece acestea permit o măsurare mai precisă decât linia gradată, ajungînd la precizii de 0,1 mm pînă la 0,01 mm. Ar fi indicat ca programa și manualul să prevadă și cunoștințe despre sferometrul, cu care se pot executa măsurători pentru determinarea unei suprafețe perfect plane cu o precizie de 0,001 mm, adică de un micron. De asemenea, ar fi bine să se introducă unele cunoștințe despre calibrele fixe, care au aplicație largă în producție.

Fără îndoială că nu este suficient să le facem cunoscute elevilor numai construcția aparatelor de măsură, tipurile lor și principiile lor de funcționare, ci este necesar ca fiecare din ei să

aibă posibilitatea de a efectua măsurători cu aceste aparate. Pe tot parcursul studiului fizicii noi, profesorii, trebuie să ne preocupăm ca paralel cu îmbogățirea cunoștințelor teoretice ale elevilor să îmbogățim și cunoștințele lor practice, efectuînd cu ei lucrări în laborator și în producție, dîndu-le prilejul să folosească o gamă largă de instrumente și aparate de măsurat — micrometru, sferometru, ampermetru, ohmmetru, calibrul industrial etc.

Formarea deprinderilor de mînuire a acestor aparate o putem favoriza prin numeroase mijloace. De pildă, la început, pentru a demonstra funcționarea unor aparate sau modul de folosire a lor, le putem construi noi înșine, cu ajutorul elevilor, în dimensiuni mai mari decît cele obișnuite. Pentru a demonstra principiul de funcționare a aparatelor mai complicate de măsură este bine să le arătăm elevilor diferite secțiuni ale acestora. Putem folosi de asemenea, pentru demonstrarea anumitor măsurători, proiecția cinematografică.

De o mare însemnătate este formarea deprinderii de a citi just rezultatele măsurătorilor. În acest scop este bine să aplicăm la aparatele de măsurat oglinzi plane, care permit o citire mai precisă a mărimilor măsurate.

Foarte important totodată este de a explica elevilor cum se poate îmbunătăți precizia anumitor aparate și instrumente de măsură, cum se pot micșora erorile obiective datorate imperfecțiunii aparatelor, ca și cele accidentale, datorate lipsei de pricepere în mînuirea acestora și în citirea rezultatelor. Deoarece erorile nu se pot suprima cu desăvârșire, este recomandabil să-i învățăm pe elevi să calculeze corecturile necesare și să le arătăm că toleranța minimă a mașinilor și aparatelor de precizie nu poate fi depășită sub nici o formă.

Cunoștințele și deprinderile dobîndite de elevi trebuie să fie aplicate la lucrări cît mai variate, cît mai larg folosite în industria modernă — măsurarea dimensiunilor exterioare și interioare ale pieselor cu ajutorul micrometrului și șublerului, determinarea coeficientului de frecare la rulmenți, controlarea netezimii suprafețelor plane determinarea cantitativă a elementelor componente ale unui aliaj cu ajutorul spectroscopului, determinarea elasticității și rezistenței produselor prefabricate și plastice etc.

Astfel, absolvenții școlilor noastre nu vor întîmpina greutăți în fabrici și uzine sau la studiile superioare de specialitate, vor fi pregătiți să lucreze în producție cu rezultate dintre cele mai bune.

Prof. ELENA TULIPANT

Ținînd seama de perspective

Dispozitivele create ca urmare a necesității reglărilor automate în industrie, mai ales în procesele de distribuție a energiei electrice, au dus la instalarea automată de o mare perfecțiune, care conduc și reglează uzine întregi, calculează și dirijează zborul pe traiectorie al rachetelor cosmice, dînd naștere noii ramuri tehnice cunoscute sub numele de automatizare. Revolutionînd practica industrială în diferite sectoare de activitate, automatizarea a devenit un obiect central al preocupărilor celor ce lucrează în domeniul științei și tehnicii și în producție. Dar dacă se acordă toată atenția aspectelor tehnologice și economice ale acestei probleme, se iau încă prea puțin în considerare, credem, cerințele pe care le pune dezvoltarea vertiginosă a automatizării în fața procesului de învățămînt din școala de cultură generală. Or, îngeretul din țara noastră manifestă un interes deosebit pentru tehnica bazată pe mecanizare, pentru funcționarea rachetelor etc. Se impune în prezent, cu multă tărie, ca școala să acorde toată atenția problemelor legate de automatizarea proceselor industriale, instruirea tineretului în această direcție, înarmîndu-l cu cunoștințe științifice care să creeze premisele favorabile înțelegerii fenomenelor automatizării.

Aceasta s-ar putea realiza, după părerea noastră, dacă s-ar introduce la unele teme din programele școlare de fizică cunoștințe despre principiile automatizării și sisteme automate aplicate în producție.

Predarea acestor cunoștințe cere din partea profesorilor să

desprindă elementele esențiale din domeniul automatizării, să le prezinte la un nivel accesibil elevilor, astfel încît aceștia să dispună de bazele necesare înțelegerii unor metode și mijloace de reglare automată a proceselor de producție, strîns legate de aplicațiile practice moderne, să cunoască perspectivele de dezvoltare a acestora.

Este esențial, ca la început, elevii să cunoască și să delimiteze sfera noțiunii de automatizare — adică echiparea unui sistem tehnic cu dispozitive automate în scopul conducerii și executării, fără intervenția omului, a unei operații sau a unui complex de operații. Astfel se vor putea evita confuziile, frecvente încă, între automatizare, automată, telemecanică și cibernetică tehnică.

Deosebită atenție cere punerea în evidență a părților componente ale unui sistem automat. Aceasta se poate face desigur numai în strînsă legătură cu aplicațiile practice în producție ale diferitelor sisteme automate. Dar multe din sistemele automate realizate practic nu sînt formate din părți distincte din punct de vedere constructiv, traductorul, amplificatorul și regulatorul lor fiind asociate într-un ansamblu comun. De aceea este necesară selectarea cu grijă a dispozitivelor folosite ca exemple în predare, astfel ca elevii să poată trece treptat de la înțelegerea schemei de construcție la recunoașterea unor sisteme din ce în ce mai complexe.

Se naște implicit și nevoia dotării laboratoarelor școlare cu aparatura necesară, și deci a conștientizării și realizării

materialului didactic corespunzător.

Școala nu se poate opri, desigur, numai la latura instructivă a predării cunoștințelor legate de automatizare, ci este de datoria profesorilor să aibă permanent în vedere și latura educativă a muncii lor în această direcție. Ei sînt chemați să-i ajute pe tineri să vadă în automatizare un instrument al creării unei stări materiale și a dezvoltării posibilităților spirituale ale omenirii. Desigur, pentru aceasta nu este suficient să li se arate elevilor că datorită automatizării se șterg deosebiri esențiale între munca fizică și intelectuală, ci este necesar ca ei să fie făcuți să înțeleagă că numai stăpînînd într-un grad foarte înalt deprinderile de muncă intelectuală și fizică, se vor putea bucura de avantajele acestora. Totodată, elevii trebuie să înțeleagă clar că, spre deosebire de societatea capitalistă, în care automatizarea duce la șomaj și la pauperizarea oamenilor muncii, în societatea socialistă automatizarea capătă o mare importanță pentru progresul social, că omul acestei societăți, eliberat prin automatizare de munca fizică grea, va putea să-și consacre timpul liber unor ocupații intelectuale, creînd valori care să ducă la depășirea automatizării însăși.

Perspectivile deschise de cercerile actuale ale științei și tehnicii cer să ne gândim de pe acum să pregătăm tineretul pentru viitor, atunci cînd știința și tehnica, unite prin efortul comun al inițiativei creatoare, vor transforma toate sectoarele activității umane.

Prof. ALEXANDRU CHIRICĂ

Lecții de agricultură

Firească și bine

În primele săptămâni de curs elevii claselor V—VII din școlile sătești au făcut cunoștință cu noul obiect introdus în planul de învățământ al acestor școli — „Agricultura” — obiect menit să asigure buna lor pregătire agrozootehnică.

Interesul cu care a fost primit acest obiect nou este demonstrat de buna organizare a lecțiilor și activităților practice, de strădania profesorilor de a preda cât mai bine, de strădania elevilor de a-și însuși temeinic cunoștințele și deprinderile.

Bunăoară, în lecțiile teoretice și practice de agricultură ținute la clasa a V-a a Școlii de 8 ani din comuna Răcăciuni, regiunea Bacău, lecții care s-au desfășurat la gospodăria agricolă colectivă din comună, elevii au cunoscut o serie de mașini și unelte agricole, ca de exemplu plugul de fier cu mai multe brazdare tras de tractor, care le-a fost prezentat în comparație cu uneltele rudimentare cu care se lucra pământul în trecut. Li s-au arătat elevilor și alte unelte mecanizate, cum sînt, de pildă, combina, coasa mecanică etc., explicându-li-se în același timp și avantajul pe care-l prezintă ele față de uneltele ce erau folosite în gospodăriile individuale.

Pentru ca elevii să înțeleagă necesitatea obținerii unor recolte cât mai mari, li s-a explicat legătura între industrie și agricultură, prin exemple pe care le oferă viața de fiecare zi, în așa fel încît ei au tras singuri concluzia că aceste domenii de producție sînt strîns legate între ele și se condiționează reciproc.

La clasa a V-a B de la aceeași școală cunoștințele teoretice despre structura solului, despre însușirile lui și despre clasificarea solurilor din țara noastră au fost legate de o serie de demonstrații practice cum ar fi, de exemplu, demonstrarea capilarității solului, demonstrarea existenței aerului în sol sau recunoașterea diferitelor tipuri de sol. Apoi elevii singuri au tras concluzii asupra structurii tipu-

lui de sol din regiunea lor, asupra gradului de fertilitate a solului în legătură cu compoziția lui, determinînd solul din regiune ca fiind un sol fertil, cu o structură granulară favorabilă culturii plantelor de cîmp. Cu acest prilej li s-a explicat elevilor și necesitatea lucrărilor de arat și grăpat, utilitatea arăturii adînci de toamnă, care contribuie la îmbunătățirea structurii solului și în același timp face posibilă pătrunderea precipitațiilor în sol etc. Elevii au legat toate aceste cunoștințe despre sol și lucrările lui de specificul lucrărilor de toamnă care se efectuează în această perioadă în regiune, subliniind cu această ocazie rolul arăturii adînci și al însămînțării la timp a plantelor.

La Școala de 8 ani din Sascut elevii clasei a VI-a au și încheiat o săptămîină de practică agricolă continuă în cadrul gospodăriei colective. Aici, ținîndu-se seama de indicațiile programei și de specificul activității agricole în această perioadă, s-a organizat practica elevilor în diferite sectoare ale gospodăriei. Elevii au participat la însolozarea cerealelor, la recoltatul strugurilor, la îngropatul viței ca și la alte lucrări de viticultură. În sectorul legumicol ei au cunoscut operațiunile de recoltare a unor legume, de pregătire a răsadnițelor etc. Reîntorși în clasă ei își vor completa cunoștințele prin lecții teoretice care vor începe cu predarea noțiunilor referitoare la principalele plante de cultură, pentru ca apoi să treacă la studierea problemelor de horticultură.

Sînt însă și unele școli în care nu s-a acordat toată atenția predării obiectului „Agricultura”. Lecțiile ținute la acest obiect în clasa a VI-a a școlii din comuna Pufestii, raionul Adjud, de pildă, s-au dovedit a nu se încadra în prevederile programei și ale instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului. Astfel, în loc ca predarea să fi început cu studiul plantelor de cultură pe baza părții I a noului manual, ea a început cu

predarea cunoștințelor de horticultură, care trebuiesc predate conform instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului în trimestrele II și III. Cum era și firească, capitolul „Legumicultura” predat pînă în prezent nu a putut fi temeinic însușit de elevi, deoarece ei n-au cunoscut probleme de bază ale acestui capitol, ca de exemplu rolul elementelor minerale în viața plantelor, rolul îngrășămintelor folosite în cultura legumelor, modul de administrare a îngrășămintelor, felul cum sînt construite răsadnițele, cum se construiește o platformă de gunoi, procesele chimice care au loc la prepararea îngrășămintelor naturale etc.

Nerespectînd programa profesora Ecaterina Ciulei a predat elevilor săi o serie de noțiuni nelegate între ele și incomplet explicate din punct de vedere științific.

Pentru ca lecțiile de agricultură să asigure o pregătire agrozootehnică temeinică a elevilor ele trebuiesc ținute la nivelul științific cerut de programă. Cunoștințele de legumicultură bunăoară trebuiau legate strîns de biologia plantelor, de fenomene ale chimiei și fizicii, cît și de practica în gospodărie. Nu pot fi predate elevilor lecții de agricultură fără o pregătire temeinică, improvizîndu-se definiții sau clasificări, așa cum a procedat profesoara amintită. Este necesar ca tovarășa Ciulei să urmeze exemplul colegilor ei care respectă programa și indicațiile ministerului și se pregătesc cu seriozitate pentru fiecare lecție în parte, înarmîndu-și elevii cu cunoștințe și deprinderi temeinice.

Interesul și conștiințozitatea cu care lucrează marea majoritate a profesorilor de agricultură au făcut ca predarea acestui obiect să pornească de la început pe un făgaș bun. Munca lor trebuie să constituie un exemplu și un stimulent pentru toate cadrele didactice care predau acest obiect.

C. DEMETRESCU

Spuneam nu de mult, tot în gazeta noastră, că la mărirea pedagogică nu se ajunge numai în ani mulți. Și tinerii învățători și profesori pot dovedi măiestrie cînd muncesc cu răvnă, cu interes. Cînd se străduiesc. Susțin acum această afirmație printr-un exemplu.

Tovarășa Ștefania Preda, învățătoare la Școala de 8 ani nr 166 din București, a năunțat cu câteva zile înainte pe elevii săi din clasa a IV-a „E” că la ora de lucru manual vor confecționa un album — un album în care vor păstra vederi cu imagini ale patriei și care îi va ajuta în însușirea cunoștințelor de geografie. Le-a spus și de ce materiale vor avea nevoie pentru aceasta.

Cînd a intrat la oră, pe bănci erau așezate frumos sulurile de carton, de foieță, șnururile, foarfecele. Învățătoarea s-a asigurat mai întîi că toți elevii au ce le trebuie, că pe bănci nu se află nimic în plus decît cele necesare pentru confecționarea albumului, că elevii știu ce vor lucra, la ce va folosi obiectul pe care-l vor confecționa. Așa cum le-a promis, le-a adus și două albume pentru ca ei să vadă cum vor fi și albumele lor. Primul — un album geografic — cu foi mari de carton alb despărțite prin foite subțiri, transparente, cu copertă pe care era scris numele și clasa elevului care l-a lucrat și pe fiecare foie ve-

deri din patria noastră; al doilea — un album istoric — cu file mai mici, cu foite ca și cel de geografie, cu ilustrate.

— Ce reprezintă, copii, ilustrata de pe prima pagină?

— Pe Decebal.

— Da. Foarte bine. Dar cine a fost Decebal?

— Și așa, răsfoind câteva pagini, tovarășa Preda a recapitulat cu ei, fără să consume mult timp, fără să-i obosească, fără ca ei să-și dea seama, tot ceea ce au învățat la istorie în anul acesta pînă acum.

Clasa a văzut apoi și un album neterminat, în lucru. Avea pregătite numai paginile duble din carton și foiele — adică tocmai ceea ce urma să se lucreze în ora aceea.

Toate pregătirile erau făcute. Putea începe lucrul.

— Copii, vom desface mai întîi coala de carton. Ce formă are coala noastră?

— Coala de carton are formă de dreptunghi.

— O îndoim pe lungime. Care-i lungimea?

După ce le-a arătat cum trebuie suprapuse colțurile și cum trebuie pliată cît mai corect muchia după ce au executat și operația următoare — plierea hîrtiei astfel îndoite, de data aceasta pe lat, întîi o dată, apoi încă o dată — i-a întrebă din nou, desfăcînd coala, ce formă s-au conturat pe suprafața ei. Cele opt dreptunghiuri au fost fără greutate recunoscute.

O nouă recapitulare. De data aceasta a noțiunilor elementare de geometrie pe care elevii le învățat în clasa a III-a și pe care trebuie să le recapituleze, desigur, în orele de „specialitate”, în clasa a IV-a. În orele de specialitate, dar dacă se ivește și altă dată prilejul nu e rău de loc. Abia se fixează mai bine. Dar să ne înțelegem — numai dacă se ivește prilejul, adică fără nici un fel de forțare.

Copiii au fost disciplinați, atenți, harnici, au lucrat cu înădîinare. Pînă a sunat clopoțelul, foile pentru album erau tăiate, așezate în teanc una peste alta la marginea băncii. S-a făcut curat la locul de muncă — așa cum fac și muncitorii după ce termină lucrul. Cei care au terminat mai repede și au pregătit mai multe foi au fost evidențiați.

În recreație, școlarii din clasa a IV-a „E” au povestit prietenilor din alte clase, cu amănunte, cît au fost de harnici, cum au știut ei să îndoie coala de carton exact în jumătate, fără nici un colț în afară, cum au tăiat drept foile și cite încă. Au știut să spună totul. Un singur lucru nu au știut — că au făcut recapitulare și la istorie, și la geometrie. Asta a știut numai învățătoarea. Ea a știut, după cum s-a văzut, chiar mai dinainte, de atunci de cînd s-a pregătit pentru lecție.

EMA SANDU

Pentru a înțelege literatura nouă, socialistă

Înțelegerea literaturii noi, actuale și înțelegerea drumului de dezvoltare a literaturii în general — element de seamă în cultura generală — depinde de temeinicia însușirii a cunoștințelor despre realismul socialist, cea mai înaintată metodă de creație literară. Dacă este așa, atunci e clar de ce în școală este necesar să se stăruie cu deosebire asupra acestor cunoștințe.

Realismul socialist se predă în clasa a XI-a, în cadrul capitolului despre literatura romînă în anii puterii populare. Manualul prezintă la început, sintetic, mișcarea literară din perioada cînd se naște și se dezvoltă realismul socialist, pentru ca apoi să treacă la prezentarea scriitorilor și operelor literare mai reprezentative. Astfel, caracterizarea dată sintetic la începutul manualului, deci a anului școlar, este reluată pe baza unor exemple, explicată, întregită și adîncită. Cînd termină școala, elevii trebuie să cunoască profund toate problemele realismului socialist pentru că învățătura din școală rămîne baza înțelegerii literaturii de care nu se vor despărți niciodată în viață.

Așadar, la începutul anului se predau, sintetic, trăsăturile generale ale realismului socialist. Dar sinteticul nu admite, și cu atît mai mult nu presupune, omiteri. Sintetică, dar cuprinzînd tot ceea ce este necesar pentru dezvoltarea capacității de înțelegere independentă a operelor literare, a literaturii, trebuie să fie prezentarea realismului socialist. Accentul acesta, sublinierea este determinată de modul cum s-au

desfășurat recent câteva lecții de literatură la clasele a XI-a.

Din lecțiile ce le-au fost predate în școală elevii, aproape fără excepție, sau, în tot cazul, cu excepții care nu creează îngrijorări, au înțeles prin ce se caracterizează realismul socialist, rădăcinile acestei metode de creație literară, condițiile istorice ale apariției sale, definiția ei. Discuțiile cu elevii s-au oprit asupra faptului că, spre deosebire de scriitorii realismului critic, care n-au putut oferi soluții, care au dus critica numai pînă la un punct, scriitorii realismului socialist duc critica societății vechi în adîncime și afirmă încrederea în forțele omului de a făuri o nouă orînduire. S-a arătat că în timp ce eroii pozitivi din literatura realist critică, sînt visători, sau învinși, sau resemnați, ajungînd pînă la urmă la compromisiul moral, e-roul pozitiv al realismului socialist este omul legat adînc de năzuințele poporului, ale masei muncitoare, luptătorul pentru progres, pentru democrație, omul de acțiune, comunistul. S-a arătat și de ce realismul critic nu a putut da soluții pentru înlăturarea nedreptăților sociale pe care le descoperă cercetînd realitatea — și anume pentru că scriitorii nu aveau o concepție social-politică consecvent științifică, nu cunoșteau legile obiective ale dezvoltării societății, rolul proletariatului. S-a vorbit mult despre observarea realității, despre veridicitate, s-a discutat de asemenea, cu accentele necesare, despre faptul că realitatea este prezentată de realismul socialist în dezvoltarea sa. ară-

tîndu-se perspectivele de viitor. Realismul socialist a fost prezentat ca metodă nouă, superioară de creație literară, care apare în momentul cînd proletariatul se afirmă, care luminează rolul maselor în făurirea istoriei prin dezvoltarea curajoasă și consecventă, de pe poziții partinice, a rațiilor burgheziei și prin înfățișarea noului, a avîntului constructiv al socialismului și comunismului. Elevii au înțeles că realismul socialist a devenit astăzi la noi metoda literară dominantă, că el e dominant în literatura tuturor țărilor socialiste, că se afirmă cu tot mai multă vigoare și dincolo de lagărul socialist, că el este folosit de tot mai numeroși scriitori progresiști din apus care sînt legați de mișcarea muncitorească. S-au explicat principii partiniciții, umanismul socialist ca trăsături esențiale ale literaturii realist-socialiste. S-a reliefat, în sfîrșit, varietatea de genuri și stiluri pe care o permite, pe care o presupune metoda realist-socialistă. Merită subliniat încercarea și reușita profesorilor de a face legătura între caracterul profund popular al literaturii realist-socialiste și continua tendință spre înnoirea formei, spre îmbogățirea mijloacelor de expresie care duc la crearea de opere accesibile maselor celor mai largi.

Toate acestea s-au discutat, s-au explicat și au fost înțelese de către elevi. Trebuie însă ca ei să înțeleagă mai mult decît atît. Nu este suficient să se a-rate condițiile istorice, ci și cauzele apariției realismului socialist, nu numai cauzele, ci și modul cum a apărut. Elevii trebuie

să înțeleagă esența, miezul politic al realismului socialist, să știe despre legăturile literaturii realist-socialiste cu mișcarea muncitorească. E adevărat, li s-a explicat elevilor că realismul socialist s-a dezvoltat numai atunci cînd ideologia proletariatului a căpătat o mare pondere pe toate planurile vieții sociale, dar nu li s-a vorbit despre legătura intimă dintre un fenomen și altul. Nu-i destul dacă cineva știe că scriitorii realismului socialist au observat atent realitatea și au ajuns să dea soluțiile. Ei trebuie să știe mai mult. Să știe că ecoul acțiunilor muncitorești i-a determinat pe scriitori să se angajeze și ei pînă la urmă fără rezerve în demascarea burgheziei și au ajuns astfel să adîncescă observarea realității pînă la înțelegerea soluțiilor. Este foarte important să se clarifice elevilor aceasta, pentru ca ei să poată înțelege rolul hotărîtor al clasei muncitoare, al ideologiei ei în dezvoltarea literaturii.

În lecțiile pe care le-am auzit a-s-a subliniat că pînă și-a deschis drum, realismul socialist a dus o luptă pentru doborîrea micurilor sub care se ascundeau adevărurile și hidoșenia exploatareii burgheze, dar totul a apărut ca fiind foarte ușor și foarte simplu. Trebuie să înțeleagă amploarea luptei pe care realismul socialist în dezvoltarea sa a lusu-o împotriva tuturor formelor prin care încerca să se mascheze literatura pusă în slujba claselor exploatare.

Elevii trebuie să știe, de asemenea, că realismul socialist nu cere din partea scriitorilor numai ac-

ceptarea ideilor noi, ci și atitudine militantă, că unii scriitori și-au însușit o asemenea atitudine avînd legături directe cu partidul, iar alții, fără a avea aceste legături directe, s-au pus totuși în slujba poporului, au mers pe drumul arătat de partid și că aceasta le-a dat forță în creația lor. Manualul arată în capitolul final, „Cenzurii asupra literaturii romîne contemporane”, că elevii trebuie să ajungă la sfîrșitul anului, printre altele, la concluzia că primele elemente ale noii metode de creație a realismului socialist au apărut sub îndrumarea directă a partidului comunist. Atunci, de ce nu ne referim la aceasta acum, la începutul anului, cînd vorbim de apariția realismului socialist?

Tendința continuă de îmbogățire a formei a fost pusă în mod just în legătură cu caracterul popular al literaturii realist-socialiste. Nu s-a subliniat însă și faptul că varietatea de forme, de genuri, de stiluri este determinată și de nevoia de a transmite întreaga bogăție și varietate a realității în continuă transformare.

Toate aceste aspecte peste care s-a trecut cu vederea, sau s-a trecut prea ușor, au mare semnificație în înțelegerea specificului procesului literar ca fenomen de suprastructură. Elevii trebuie să înțeleagă cum se petrec aici schimbările, înnoirile, progresul. Numai dacă ajunge la înțelegerea procesului de dezvoltare a literaturii, numai atunci elevul devine capabil să înțeleagă independent o operă literară, să pătrundă adînc sensul ideilor ei.

E. MANAC

Împărțirea judicioasă a materiei

— la economia politică —

Teoria și practica școlară ne arată că în pregătirea fiecărei lecții profesorul trebuie să aibă în vedere sistemul de lecții din cadrul unei teme proiectat pe fondul întregului obiect de învățămînt. Cu alte cuvinte, să-și repartizeze în așa fel materia încît să acorde ponderea cuvenită fiecărei teme în parte, iar în cadrul fiecărei teme problemelor esențiale. În mod concret, aceasta se realizează prin planificarea judicioasă a întregii activități oglindită în planul calendaristic, în planul tematic și în planul de lecție, precum și în raportul ce se stabilește în mod necesar între acestea.

Dacă planul calendaristic oferă profesorului posibilitatea de a privi dintr-o perspectivă mai largă activitatea pe un întreg an școlar, planul tematic, întocmit la începutul fiecărui trimestru, este acela care stabilește o justă corelație între teme, iar în cadrul fiecărei teme un echilibru în tratarea problemelor. Planul tematic trebuie să asigure repartizarea rațională a problemelor în funcție de însemnătatea lor, de gradul accesibilității lor. El reflectă în modul cel mai pregnant sistemul de lecții, adică grupul de lecții care exprimă logica interioară a procesului de învățămînt ca proces de cunoaștere.

Există încă la unii profesori tendința ca în planificarea materiei și în predare să acorde o importanță exagerată primelor probleme ale fiecărei teme. Așa se explică de ce ultimele probleme — care adeseori nu sînt și cele mai lipsite de importanță — sînt insuficient tratate. Profesorul, pe baza unui studiu temeinic, este dator să cuprindă în planificarea sa problemele-cheie ale fiecărei teme, să subordoneze acestor probleme toate celelalte cunoștințe, pentru a asigura în acest fel un fir conducător care să orienteze pe elevi spre ceea ce este esențial pentru tema respectivă.

Am ținut seama de aceste considerațiuni în alcătuirea planurilor tematice. De exemplu, pe trimestrul I, problemele de la tema „Obiectul economiei politice”, pentru care programa prevede 3 ore, l-am împărțit astfel încît accentul să cadă pe explicarea modului de producție și a laturilor lui, avînd în vedere că aici este vorba despre noțiuni fundamentale ale economiei politice, fără de care nu este posibilă înțelegerea nici uneia din temele următoare. Aceste probleme îi rezervăm o lecție, urmînd ca în ora a doua, care are drept obiect trecerea de la un mod de producție la altul și legile economice, să revenim asupra laturilor modului de producție, pentru aprofundarea cunoștințelor. Tema la care ne referim impune, de asemenea, scoaterea în evidență a caracterului de clasă al economiei politice, precum și a caracterului științific militant și creator al economiei politice marxist-leniniste. Aceste probleme îi rezervăm de asemenea o oră. Avînd în vedere că însușirea profundă a acestor teme fundamentale nu se poate realiza numai în cadrul unei singure ore, vom reveni asupra lor în mod sistematic pe întregul parcurs al predării economiei politice.

Tema „Producția de mărfuri. Marfa și banii” conform programelor are la dispoziție 4 ore. În împărțirea ei pe lecții pornim de la scopul acestei teme, care țintește să-i facă pe elevi să înțeleagă că producția de mărfuri stă la temelie producției capitaliste. În prima lecție închinată producției de mărfuri, atenția noastră se va opri asupra dezvoltării caracterului istoric al producției de mărfuri, asupra asemănarilor și deosebirilor dintre producția de mărfuri simplă și producția capitalistă. Cea de a doua oră va trata problemele-cheie ale temei: marfa și cei doi factori ai ei, dublul caracter al muncii intruchipată în marfă. Avînd în vedere importanța teoretică și practică a acestor categorii economice, precum și complexitatea lor, vom avea grijă să revenim asupra lor în lecțiile următoare, desigur în noi corelații, din alte unghiuri de vedere. Chiar tema următoare, „Capital și plusvaloare”, oferă un asemenea pri-

lej. Noțiunea de valoare de înțelegere și valoare vor constitui punctul de plecare al analizei forței de muncă ca marfă, iar dublul caracter al muncii va fi din nou analizat, de astă dată din punctul de vedere al valorificării capitalului. Mărima valorii și banii, probleme care vor constitui obiectul celei de a treia ore, reprezintă acea parte din temă care va valorifica din plin cunoștințele însușite de elevi la lecțiile anterioare. Ultima oră va fi destinată legii valorii și rolului pe care îl are aceasta în producția de mărfuri bazată pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție. Va fi lecția de sinteză a temei, care îi va conduce pe elevi spre concluzia că producția de mărfuri simplă se transformă în anumite condiții în producție capitalistă.

„Capital și plusvaloare” este, desigur, una din cele mai importante probleme ale modului de producție capitalist. Studiul ei urmărește să conducă pe elevi spre înțelegerea cauzelor exploatații, a legii economice fundamentale a capitalismului, să-i convingă de necesitatea luptei revoluționare a proletariatului, menită să ducă la zmulgerea puterii politice din mina burgheziei și la instaurarea dictaturii proletariatului. Programa repartizează acestei teme 4 ore. Desigur, în prima oră ne vom ocupa de modul cum are loc transformarea banilor în capital și de condițiile în care forța de muncă devine marfă. Tot în această oră se va analiza forța de muncă ca marfă.

Înarmați cu aceste cunoștințe, elevii vor putea înțelege procesul de producere a plusvalorii, problema esențială a temei de care ne vom ocupa în ora a doua. În care vom trata și capitalul ca relație socială de producție. Capitalul constant, capitalul variabil și rata plusvalorii. În ora a treia vom expune cele două căi de sporire a plusvalorii și, sintetizînd tot ce s-a studiat la această temă, vom încheia vorbind despre legea economică fundamentală a capitalismului. Ora a patra va fi consacrată studiului salariului în capitalism. În concluzia temei vom vorbi despre lupta clasei muncitoare, condusă de partid, împotriva exploatații capitaliste. Referințe la exploatarea din țara noastră din timpul regimului burghezo-moșteresc și la cea de astăzi din țările capitaliste vor ilustra tezele teoretice cuprinse în temă.

Programa de economie politică pentru anul școlar 1962-1963 cuprinde și tema „Repartizarea plusvalorii între capitaliști”, temă care nu există în programele anterioare. Scopul studierii ei este de a-i face pe elevi să înțeleagă mai bine că izvorul veniturilor claselor exploatare este plusvaloarea, că întregul proletariat este

exploatat de toți capitaliștii și că de aceea el trebuie să se unească și să lupte împotriva întregii clase burgheze. Elevii vor înțelege astfel importanța luptei pe care o deslășoară partidele comuniste și muncitorești din țările capitaliste pentru înăpluirea unității clasei muncitoare, în scopul înlăturării erorii capitaliste.

Vom împărți această temă, pentru care sînt repartizate trei ore, în felul următor: a) Profitul și rata profitului, b) Transformarea profitului în profit mediu și a valorii mărfii în preț de producție; c) Capitalul comercial, capitalul de împrumut.

Plecînd de la criteriile subliniate vom proceda în mod analog și cu celelalte teme.

În planul tematic trebuie să se rezerve loc și lecției de recapitulare periodică. În general, o asemenea lecție se planifică după predarea unei teme sau unei grupe de teme logic încheiate, care impun restabilirea sistemului de legături — fragmentate uneori din cauza împărțirii pe lecții — și adăugarea acelor probleme care nu au putut fi suficient accentuate.

Ne-am gîndit că o asemenea lecție este bine să urmeze după predarea materialului privind capitalismul liberei concurențe. Elevii vor fi studiați pînă atunci legile care guvernează capitalismul premonopolist, avînd posibilitatea să vadă care sînt contradicțiile pe care le generează acest stadiu de dezvoltare a capitalismului și să înțeleagă care sînt consecințele lor pe plan economic, social și politic. Va fi deci momentul ca ei să ajungă la o imagine de ansamblu asupra capitalismului liberei concurențe, să se convingă că aceste contradicții nu sînt altceva decît expresia contradicției fundamentale a capitalismului, apariția în germene încă în producția de mărfuri simplă. Va fi de asemenea momentul cînd elevii trebuie pregătiți să înțeleagă problematica lecțiilor ce urmează. În cadrul cărora vor afla că în dezvoltarea sa ulterioară capitalismul nu numai că nu poate rezolva contradicția sa fundamentală ci dimpotrivă în virtutea legii sale economice fundamentale, are loc o concentrare și centralizare tot mai intensă a capitalului, o creștere uriașă a caracterului social al producției, care vine în conflict și mai puternic cu relațiile capitaliste de producție și că acest conflict găsește rezolvarea numai pe calea revoluțiilor proletare.

În felul acesta fiecare lecție în parte va contribui, prin specificul său, la realizarea scopului urmărit prin predarea economiei politice în școala noastră.

Lector univ. B. GIROIU
Prof. N. GOLDHAMER

CE INTERESANTĂ E CARTEA!

IN RECREAȚIE

CÎTEVA CERINȚE ÎN PREDAREA PRIMELOR NOȚIUNI DE ARITMETICĂ

Lecțiile în care predăm numerele de la 1 la 9 au, fiecare, cîte două părți. În prima parte ne ocupăm de formarea noțiunii despre numărul respectiv, pentru ca în a doua să ne ocupăm de învățarea semnului, a cifrei cu care se scrie numărul.

Predarea oricărui număr se bazează pe noțiunea de unitate. Ea se formează în urma întuirii ilustrațiilor din manual și a exemplurilor concrete care reprezintă un singur obiect, o singură parte a unui obiect: un om, o mină, un deget, o roată, o spiță. Pentru reprezentările concrete ulterioare, pentru calculele ulterioare reținem, ca imagine a unității, obiectele cele mai simple: beșșorul, bila.

La formarea numerelor de la 2 la 9 insistăm nu numai ca elevii să înțeleagă conținutul fiecăruia dintre ele și să-și reprezinte valoarea cantitativă a acestui conținut, ci și să ajungă la înțelegerea faptului că numărul nou învățat se formează cu ajutorul celui precedent, căruia i se adaugă o unitate (principiu fundamental al formării numerelor).

Tot acum scot în evidență, prin întrebări și folosind materialul concret că, de exemplu, 5 bile reprezintă mai mult decît 4 bile, că grămada de 5 e mai mare decît cea de 4, încercînd apoi să-i fac pe copii să generalizeze, adică să înțeleagă că 5 e mai mare decît 4, că 4 e mai mic decît 5.

În această perioadă se fac exerciții de numărare. Unii învățători obișnuiesc a pune degetul pe fiecare bilă numărată, zicînd: una, două, trei etc. În felul acesta elevii pot ajunge însă la ideea că a doua bilă reprezintă pe doi, a treia bilă pe trei etc. Pentru a evita această este bine să spunem numărul 2, de exemplu, după ce am adus a doua bilă lîngă prima, numărul 3 după ce am adus a treia bilă lîngă primele două pentru a-i face pe copii să înțeleagă că astfel s-au format numerele doi, trei etc. E bine să cuprîndem chiar, între două degete (cel mare și arătătorul), în momentul cînd spunem numărul, cele 2, 3 etc. bile, bețe ș.a.m.d. Vom cere și elevilor să procedeze așa cînd arată un număr de bile, bețe etc.

În perioada cînd predăm formarea și scrierea numerelor de la 1 la 9 e prematur, socotesc, să ne referim și la alte rapoorturi între unitățile din cadrul fiecăruia din aceste numere. Acest lucru este mai indicat să se facă atunci cînd predăm componerea și descompunerea numerelor și operațiile de adunare și scădere. De aceea, găsim că nu este locul să analizăm acum imaginile din manual, reprezen-

tînd, de exemplu, 2 bile roșii, 2 albastre și una galbenă pentru a-i înfățișa pe 5. În care intervin și alte elemente (de exemplu culoarea) decît cele care ne interesează pentru predarea respectivelor noțiuni.

În ceea ce privește materialul didactic și intuitiv folosit în această primă etapă, în afara ilustrațiilor din manual, putem folosi cu succes bilele și beșșoarele. La numărătoare este bine să folosim în această etapă numai bile de aceeași culoare și, dacă e posibil, să rămînă vizibile numai atîtea cîte ne interesează: 2, 3, 4 etc. Nu e nevoie nici acum, nici în etapele următoare să folosim mult material, cum se obișnuiește uneori: planșe cu păsări, animale, fluturi fructe etc., care împrăștie atenția prin particularitățile lor și îndreaptă atenția copiilor în altă parte, distrăgîndu-i de la procesul matematic pe care-l urmărim. E bine să folosim materialul cel mai simplu — bețe, bile — deoarece atunci atenția copiilor se concentrează numai asupra conținutului cantitativ, adică tocmai asupra faptului ce ne interesează. Beșșoarele cele mai potrivite sînt cele de 0,5 cm în diametru și 10-15 cm lungime. Personal nu cred că e bine să folosim chibriturile, nici boabele de nici un fel, căci și unele și altele ne-ar putea aduce greutăți: chibriturile se pot aprinde, boabele alunecă de pe banca înclinată etc.

În partea a doua a fiecărei lecții, în care ne ocupăm de predarea scrierii semnului numărului (cifra), este bine să intuim mai întîi cifra respectivă (de tipar și de mină), să-i ajutăm pe elevi să observe părțile ei. Este indicat să scriem pe tablă o cifră mai mare, pe care copiii s-o reproducă pe caietele lor, mai întîi pe două pătrățele, pentru a-și da mai bine seama de proporția părților ei, apoi pe un singur pătrățel.

Deosebită atenție trebuie acordată însușirii corecte a formei cifrelor, în special la cifrele 2, 3, 5, 7, care se deprind mai greu și care dau cele mai multe cazuri de scriere incorectă.

Tema pentru acasă nu va avea un volum prea mare, știind că cei mici își încordează mușchii degetelor la scris, că mina le obosește și că, fără voia lor, dacă au de scris mai mult vor scrie mai puțin corect. Totodată trebuie să îndrumăm astfel pe părinți încît ei să nu rupă foliile scrise mai puțin corect de către copii, punîndu-i să scrie încă o dată și încă o dată, deoarece aceasta îi obosește peste măsură, lucru cu totul în detrimentul scrierii.

NICOLAE ALVETI

Ascultind cu atenție și interes explicațiile mairului

Din experiența muncii centrului școlar agricol din Geoagiu

Un element important în pregătirea cadrelor pentru agricultură

Noua organizare a învățămîntului profesional și tehnic agricol înlesnește mult ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului pregătirii celor care își vor începe curînd munca în gospodăriile agricole de stat și în gospodăriile colective. Nouă, celor care lucrăm în școlile agricole, ne revine sarcina să folosim cît mai bine condițiile superioare de care dispunem în prezent, să le valorificăm cît mai deplin la lecțiile teoretice, la lucrările din laborator, la practica pe ogoare. Căutînd să muncească în acest mod, cadrele didactice de la centrul nostru școlar s-au străduit ca în anul acesta să ducă mai departe cele realizate în anii trecuți.

O mare atenție se acordă pe această linie organizării sistematiei a colecțiilor de material didactic. Acestea sînt împărțite în 4 grupe distincte: grupa materialului viu, grupa materialului conservat în stare naturală, grupa materialului preparat prin conservare și grupa mulajelor și planșelor.

Grupa materialului viu este reprezentată pentru sectorul vegetal prin plante întregi sau organe ale plantelor, iar pentru sectorul animal prin speciile existente în cadrul stațiilor experimentale horticoale Geoagiu, pe lângă care funcționează școala. Pentru selecționarea unui material bogat din sectorul vegetal, școala noastră a organizat pe o suprafață de 486 m.p. un cîmp fitotehnic, care cuprinde un număr de 162 specii și soiuri de plante agricole. Plantele sînt grupate pe familii, iar familiile în ordinea prezentării lor în manualele de fitotehnie. Fac excepție doar cîteva specii cu talie înaltă, cum sînt porumbul, floarea-soarelui, ricinul, plasate într-unul din capetele terenului pentru a nu împiedica vizibilitatea asupra întregului cîmp. Școala a organizat și un cîmp legumicol, cuprînzînd 74 de specii și soiuri de legume cultivate pe parcele de 2-4 m.p., în raport cu cerințele speciei respective, un cîmp viticol, care cuprinde 42 de soiuri de vită altoită și 30 de soiuri de vită port-altoi, precum și un cîmp floricol, dispunînd în prezent de 72 de specii de flori, cultivate pe parcele de 2-4 m.p. În organizarea acestor cîmpuri s-au păstrat distanțele normale de semănat și plantat, pentru ca lucrările curente de îngrijire să poată fi astfel executate de către elevi încît ei să cunoască particularitățile fiecărei specii și ale fiecărui soi și să-și însușească cunoștințele și deprinderile privind lucrările de îngrijire cerute de a-

cestea. Toate cîmpurile sînt dotate cu etichete confecționate din tablă zincată vopsită în alb, de dimensiunile 10/15 cm. pe care s-a scris denumirea populară și științifică a speciei sau soiului.

Grupa materialului conservat în stare naturală cuprinde colecții de semințe, de fructe și de legume care au o durată de conservare mai redusă, ierbare, insectare, formații naturale fructifere și vegetative, colecții de îngrășăminte, colecții de insectofuncțide, colecții mineralogice. Colecțiile de semințe sînt păstrate în borcane cilindrice cu picior avînd o capacitate de 200 cm³ sau pe stativ de lemn. Ele cuprind aproximativ 400 de specii și soiuri de culturi de cîmp, culturi legumicole și floricole. Colecțiile de fructe, legume și struguri sînt păstrate în stare naturală pe stativ sau etajere, în laborator sau într-o pivniță. Ele servesc atît la recunoaștere cît și pentru demonstrări și cuprind 40-50 de soiuri de fructe, 15-20 de soiuri de legume, 30-40 de soiuri de struguri. Fiecare profesor procură materialul necesar colecțiilor din cîmpurile didactice sau din cîmpurile de producție ale stațiilor experimentale. Ierbarul, insectarele și formațiile naturale fructifere și vegetative sînt confecționate de către elevi în cadrul disciplinelor respective. Pentru acest an școlar dispunem de ierbare botanice, legumicole, pomologice, floricole, dendrologice, fitopatologice și ampelografice.

O altă grupă însemnată de material didactic, aceea a materialului preparat prin conservare, cuprinde diferite organe ale plantelor — fructe și legume conservate în soluții de formalină (metodă care dă rezultate foarte bune, păstrînd coloritul natural al strugurilor, prunelor, piersicilor, caiselor, roșiilor, ardeilor, vinetelor și cartofilor). Pentru acest an școlar dispunem de 200 de asemenea preparate în borcane cu capacitate de 2 litri. Dispunem de asemenea de 300 de mulaje de fructe, legume, semințe, flori, insecte, ca și de secțiuni anatomice prin diferite organe ale plantelor, procurate de la atelierele de material didactic ale Consiliului Superior al Agriculturii, precum și de 250 de planșe confecționate de către elevi.

Metodele de folosire a materialului didactic în timpul orelor de curs și în timpul lucrărilor practice de laborator au fost discutate pe larg la prima ședință a consiliului pedagogic al școlii din acest an. Discuțiile s-au referit îndeosebi la ordinea și modul de prezentare a materialului didac-

tic. S-a stabilit ca atunci cînd la o lecție folosim material didactic din mai multe grupe să înfățișăm în primul rînd materialul viu și abia la sfîrșit planșele și mulajele.

Dezvoltînd mai departe experiența pozitivă în ceea ce privește dotarea școlii cu material didactic — în special pe linia confecționării sau procurării acestui material de către profesori, cu ajutorul elevilor — utilizînd cît mai larg și în mod cît mai rațional acest material la lecții, vom contribui, neîndoindu-ne, la temeinica pregătire de specialitate a viitorilor tehnicieni din agricultură.

Prof. GHEORGHE LEFTER
Centrul școlar agricol
din Geoagiu, regiunea
Hunedoara

Școala constructorilor

O dată cu noul an școlar, viitorii constructori din Cluj și-au reînceput activitatea într-o clădire nouă. Localul, construit chiar de ei în timpul practicii, după concepții arhitectonice moderne, cuprinde 24 de săli de clasă, un laborator de fizică și instalații electrice, o bibliotecă, etc.

Folosind minunatele condiții pe care le au la dispoziție, cadrele didactice ale școlii se străduiesc să obțină rezultate superioare în desfășurarea studiului teoretic și în îndrumarea activității practice a elevilor.

Toți stăpînesc bine meseria

În Piața Abatorului din Cluj se înalță zeci de blocuri. Aici am făcut cunoștință cu o grupă de elevi mozaicari din anul II „B”, care lucrau sub conducerea mairului-instructor Alexandru Condor la turnarea șapei sub pardoseala de mozaic. Unii transportau betonul, alții îl așezau, îl nivelau. Printre ei un băiat mai înalt, în mîină cu o riglă și o bulă de nivel, determina panta de scurgere.

L-am întrebat pe mairu dacă poate încredința elevului o asemenea operație, deosebit de pretențioasă.

— Cui? Lui Alexandru Ceteaș? — ne-a răspuns mairul, puțin mirat. As putea încredința această operație nu numai lui, fruntașul clasei, ci și multor al-

La lecțiile de instruire practică — numai procedee tehnologice înaintate

Specificul școlilor din sistemul învățămîntului profesional și tehnic impune cu necesitate ca în cadrul procesului instructiv-educativ să se accentueze mai mult elementele noi, utile din punct de vedere practic.

Un rol deosebit în realizarea acestei importante cerințe îl au lecțiile de instruire practică, desfășurate în atelierul-școală și în atelierul de producție. Reușita lor depinde de măsura în care mairii-instructori dispun de o pregătire multilaterală, corespunzătoare tehnologiei moderne, în vederea familiarizării ucenicilor și elevilor cu cele mai moderne procese tehnologice.

La începutul fiecărui an școlar, deci chiar din primele lecții de instruire practică ținute în atelierul-școală sau în atelierul de producție, mairii-instructori le revine sarcina să exemplifice, prin demonstrațiile pe care le fac în fața ucenicilor sau a elevilor, cele mai înaintate procese de muncă accesibile înțelegerii lor. Evident că pentru aceasta mairii-instructori trebuie să stăpînească pe deplin tehnica utilizării științifice a întregului utilaj — începînd cu cele mai simple unelte și sfîrșind cu cele mai complexe și moderne mașinile existente în atelier sau în întreprinderea unde se desfășoară practica de producție. Explicarea mișcărilor complexe ale mașinilor trebuie efectuată numai pe baza legilor din fizică, mecanică etc., scoțîndu-se în evidență randamentul, în funcție de productivitatea mărită a mașinilor.

Adesea, în cadrul lecțiilor de instruire practică apar probleme care necesită discuții cu privire la unele principii ce stau la baza transmiterii mișcărilor, compunerii forțelor etc.; apare deci necesitatea ca mairii-instructori să cuprindă în activitatea

lor, în mod planificat, ore speciale pentru a organiza în întreprinderi demonstrații asupra unei game cît mai largi de mașini a căror funcționare se bazează pe aceleași principii sau legi din fizică. Subiectele planificate pentru aceste lecții — eșalonate în funcție de posibilitățile de înțelegere ale ucenicilor și de condițiile tehnice de care dispun atelierele și întreprinderile — trebuie să aducă de fiecare dată un element nou privitor la procedeele înaintate de muncă.

Este bine ca procedeele tehnologice care urmează a fi prezentate ucenicilor și elevilor să fie alese, la începutul fiecărui trimestru, de către un colectiv format din profesori de mecanică tehnică, tehnologia meseriei, desen tehnic etc. și din specialiști care lucrează în producție, pe baza programei școlare și a studiului amănunțit al noilor procese tehnologice din întreprinderile corespunzătoare, ca specific, meseriilor în care sînt școlarizați ucenicii și elevii. Incluzînd aceste procedee într-un plan tematic judicios eșalonat în timp, mairii-instructori vor avea posibilitatea să-și organizeze în mod rațional munca.

Colaborînd permanent cu profesorii și cu inginerii din producție care predau în școală, mairii-instructori vor putea realiza încă din prima fază de instruire lucrări complexe — în special machete ale unor mașini și instalații în stare de funcționare — punînd capăt definitiv procedeele defectuoase de execuție de la an la an aceleași piese (compase, chei fixe, cadre de ferăstraie metalice etc.). Aceasta va contribui, desigur, la ridicarea calificării profesionale a viitorilor muncitori.

Ing. CONSTANTIN B. MOCANU
Iași

Privirea mairului este însă, fără să pară, continuu ațintită asupra elevilor.

— Atenție Bende, fixează centimetru puțin mai jos...

— Acolo mai așezați o lopată de beton, fiți atenți la nivelare.

Pe semne că mairul continuă să se gîndească la întrebarea ce i-am pus-o, căci se întoarce iar spre noi. — La început — ne spune el — unii elevi prînd meseria mai ușor, sînt mai îndemnicați, alții o prînd mai greu. Cu cei care au greutate trebuie să muncești mai mult, să-i urmezești mai îndeaproape, dar pînă la urmă, toți stăpînesc bine meseria.

În adevăr, toți ucenicii mairului Condor execută lucrări de calitate. Aceasta se datorește în mare măsură felului cum mairul-instructor a știut să le însușe dragostea pentru meserie. Le-a explicat toate tainele și frumusețile ei, i-a făcut să înțeleagă că mozaicatul și falanșarul execută uneori adevărate lucrări de artă și, deci, trebuie să aibă simț artistic, să știe să îmbine culorile, să aplice practic cunoștințele de desen geometric și ornamental.

Mîndria de a fi constructor

* Pe elevii zidari din clasele a II-a „E” și a II-a „G” i-am găsit pe șantierul de construcții nr. 1 „N. Grigorescu”, cel mai

mare șantier de construcții din Cluj.

Atenția ne-a fost atrasă de la început de unul dintre elevii care lucrau sus, pe schelă. Cărămizile treceau prin mîna lui una după alta, ca pe o bandă rulantă, așezîndu-se pe zidul clădirii care se înalța vîzînd cu ochii. Elevul avea mișcări rezezi, precise, elegante chiar. Il cheamă Tudor Lupșan.

La prima noastră întrebare a răspuns că îi place foarte mult meseria de zidar, pe care a îndrăgînt-o mai ales vîzînd linia modernă și armonioasă a noilor blocuri. S-a gîndit că ani și ani de zile, toată viața, cînd se va plimba pe străzile orașului său, se va putea mîndri că a participat la realizarea frumuseților lui.

— Știi cum va arăta, peste 2-3 ani, cartierul Donat? — ne întrebă plin de însuflețire elevul. Vor fi aici bulevarde largi, scuaruri cu flori, blocuri zelte și vii colorate. Gîndiți-vă cît va fi de frumos! Și toate acestea le vom face noi, constructorii!

Despărțindu-te de acești viitori constructori nu poți să nu te gîndești la cadrele didactice care le-au dezvoltat în egală măsură cunoștințele, deprinderile profesionale și dragostea de frumos. Este o condiție de bază pentru ca munca să devină tot mai mult un izvor de bucurii de desfătare.

Prof. GH. DIVRICEAN

Să consemnăm acest rezultat

Primul prilej să vorbească despre ceea ce au făcut în vacanță a fost întâlnirea cu dirigintele lor la clasă. Dar s-au mai găsit prilejuri și după aceea și se vor mai găsi, desigur. Ce plimbări și excursii au făcut, cât de variată și plăcută le-a fost odihna, ce au citit...

Printre întâmplările din vacanță multe sînt legate de muncă. Am vizitat întreprinderi, am văzut elanul cu care se muncește acolo, am văzut mijloacele moderne prin care tehnica ușurează munca omului, am văzut activitatea pe ogoarele colectivelor, am văzut cum se împodobește prin muncă țara noastră, cum prin muncă se înfrumusețează viața — au spus și au repetat, fiecare cu cuvintele lui, elevii din toate școlile patriei.

Au văzut, au știut să vadă munca. Acesta este un îmbucurător rezultat al educației pe care le-o dăm.

Dar, au știut doar să o vadă? Nu. Le-a fost drag și să se înfrățescă cu ea. A reieșit din tot ceea ce au povestit. Și însemnat este cum au povestit. Educatorii au fost atenți și la aceasta.

Acum e și mai bogată colectiva noastră — a spus Virginia Berevescu din clasa a IX-a „C” a Școlii medii nr. 1 din Rm. Vilcea. În ultimul timp a crescut mult numărul vacilor de lapte. Sigur că a fost nevoie și de grajduri mai multe, pentru a le adăposti. Am făcut și eu cinci zile de muncă patriotică la aceste lucrări. Am vrut să fiu de folos. A adăugat apoi că la colectiva lor se vor face și insulozări mai multe în anul acesta. Cum se afla în vacanță cînd s-au săpat noile gropi pentru siloz, a lucrat și la acestea patru zile.

Mira Bădescu a vorbit cu bucurie despre lucrările de refacere a drumurilor din satul său. Ea a povestit cum, împreună cu alți școlari care se aflau în vacanță acasă, la părinți, a participat la lucrările de refacere a drumurilor.

Numeroși elevi au vorbit în ora aceea despre felul cum și-au înfrățit ei munca lor cu a celorlalți oameni din sat, arătînd însă înainte de toate — și acest lucru merită să fie reținut — de ce era nevoie de munca lor. Din spusele elevilor se vedea că ei au găsit în muncă izvor de adevărate și mari bucurii. Au ținut să sublinieze nu numai utilitatea muncii lor, dar și mîndria că gospodăria agricolă se îmbogățește, că satul sau orașul se înfrumusețează și prin contribuția lor.

Elevii noștri au participat la muncă pentru că au înțeles frumusețea ei. A fost un îndemn lăuntric spre ea. Convîngerea proprie că trebuie. O chemare interioară la care n-au putut să nu răspundă. Este o treaptă importantă în formarea conștiinței, în educația comunistă a școlărilor noștri. Ne bucurăm să consemnăm acest rezultat.

E.M.

Cînd priceperea și entuziasmul își dau mîna

Se discută despre metodele care ar trebui folosite, despre acțiunile care ar trebui organizate pentru ca munca în clasa a IX-a „C” să meargă bine de la începutul anului, pentru ca în clasă să se formeze din primele săptămîni un colectiv omogen, harnic. Fiecare, și diriginta și membrii grupei U.T.M. veniseră, cum era și firesc la început de an școlar, cu idei, cu propuneri, cu sugestii noi. Acum se sfătuiau, confruntau propunerile, le alegeau pe cele mai bune, mai interesante, mai eficiente. Sfatul, părerea dirigintei erau așteptate și ascultate de utemiști cu mult interes.

În clasa a IX-a „C” de la Școala medie nr. 34 din Capitală sînt cîțiva elevi care în anul trecut nu au fost prea buni la învățătură. De aceea, problema care se pune în primul rînd era încadrarea acestor elevi în colectivul clasei, antrenarea lor la o muncă susținută, perseverentă alături de întregul colectiv.

— Ne-am gîndit să dăm acești elevi în grija cîte unui elev fruntaș din clasă, cu care să învețe și să stea și în bancă — propuse organizatorul grupei U.T.M.

— Să organizăm, ca și anul trecut, grupe de ajutor reciproc la învățătură — a adăugat un alt membru al grupei U.T.M.

Diriginta i-a ascultat pe fiecare, s-a gîndit un timp, apoi și-a spus părerea. Anul trecut, le-a arătat ea, grupele acestea nu au dat rezultatele cele mai bune, pentru că nu au fost judicios alcătuite, nu s-a controlat îndeaproape activitatea lor, n-au fost suficient îndrumate.

— Trebuie să facem din aceste grupe niște colective puternice, care să trăiască cu adevărat, nu să fie doar înscrise formal pe hîrtie. Să luăm cataloagele și să vedem cum le putem alcătui, apoi să cerem și părerea elevilor — a încheiat diriginta.

Discuția despre grupele de ajutor la învățătură, sfatul, părerea dirigintei au folosit grupei U.T.M. pentru organizarea viitoarei sale activități pe această linie. Cu siguranță grupele de ajutor la învățătură vor da în anul acesta rezultate bune. Ele sînt rodul colaborării dintre dirigintă — un pedagog priceput, cu experiență — și al organizației U.T.M. a clasei.

La întâlnirea aceasta s-au mai discutat și alte probleme care privesc colectivul clasei. Bunăoară, pentru viitoarea oră de dirigintă s-a propus să se organizeze o discuție despre învățăminte ce le-au tras elevii clasei a IX-a după un an de studiu. Pentru reușita acestei ore

diriginta a discutat acum cu membrii grupei U.T.M. și le-a cerut sprijinul. Utemiștii vor populariza în clasă scopul acestei ore. Se va vorbi despre metodele pe care le folosesc în organizarea studiului elevii fruntași, despre cauzele care au dus la corigențe, la rămînea în urmă a unor elevi. La această oră grupa U.T.M. va veni cu experiența sa în ceea ce privește sprijinirea învățării, cu propuneri noi. Firește, o astfel de discuție este deosebit de folositoare acum la început de an atît pentru viitoarea muncă a dirigintei cît și pentru activitatea organizației U.T.M., cu atît mai mult cu cît ea se bazează pe o strînsă colaborare. La întâlnirea dintre dirigintă și membrii grupei U.T.M. s-au discutat în amănunt și alte acțiuni din planul de muncă menite să ducă la încheierea colectivului clasei.

În curînd, diriginta clasei, în colaborare cu grupa U.T.M. va organiza o vizită la Muzeul de Artă a R.P.R., după care va urma o discuție despre înaintașii picturii romînești; apoi vor viziona în colectiv un spectacol. Sarcinile sînt bine stabilite de pe acum astfel că fiecare elev știe unde vor merge, cînd, care este scopul acestor acțiuni.

Colaborarea dintre dirigintă și grupa U.T.M. se manifestă și atunci cînd este vorba de activitățile organizației U.T.M. Și atunci, sfatul, ajutorul dirigintei este primit cu bucurie de utemiști.

Bunăoară, spre sfîrșitul acestei luni utemiștii clasei vor organiza o adunare generală U.T.M. deschisă cu tema „Cinstea de a fi utemist” (în clasa a IX-a vor fi primiți anul acesta în rîndurile organizației U.T.M. cei mai buni elevi, și o asemenea adunare este binevenită). De pe acum utemiștii au început să se consulte cu diriginta în alegerea bibliografiei, să-i ceară părerea asupra felului cum să întocmească referatul, asupra elevilor care vor fi făcuți utemiști. Tovarășa Maria Patrolea își găsește întotdeauna timp și bucură să le dea îndrumările necesare.

Discuții între dirigintă și grupa U.T.M. a clasei, ca aceasta la care am asistat, s-au purtat de nenumărate ori. De anul trecut, de cînd este diriginta clasei, tovarășa Patrolea și-a desfășurat munca în strînsă colaborare cu organizația U.T.M., a antrenat în activitatea sa toți utemiștii clasei, punînd mare preț pe contribuția lor, pe entuziasmul, pe

fantezia lor tinerească. De fapt, se poate spune că cheia succesei lor obținute de clasa a IX-a „C” anul trecut constă tocmai în această strînsă colaborare, într-o muncă bine organizată, în buna coordonare a acțiunilor dirigintei și organizației U.T.M.

Un singur exemplu de modul cum a colaborat diriginta clasei cu grupa U.T.M. în anul trecut în organizarea unei acțiuni poate fi edificator. Fiecare elev își aduce aminte cu plăcere de ora de dirigintă cu tema „Ce dă forță morală omului nou”. Își aduc aminte tocmai pentru că a fost o discuție interesantă, vie, la care fiecare s-a simțit dator să ia cuvîntul. Cum a fost ea organizată? Pornind de la exemple concrete din clasă, elevii trebuiau să vorbească despre calitățile morale ale omului de tip nou cum sînt voința, spiritul de învingere, modestia, hotărîrea etc. Singură ar fi fost greu să organizeze bine această oră. De aceea, a antrenat în organizarea ei activul U.T.M. al clasei. A discutat cu membrii grupei U.T.M. fiecare punct, le-a indicat și cărți de literatură din care pot culege exemple, i-a îndrumat asupra modului cum trebuie să se desfășoare discuțiile. Sarcina utemiștilor a fost să popularizeze în rîndurile elevilor tema, să dea elevilor îndrumările primite la rîndul lor de la dirigintă. Astfel împărțite sarcinile pregătirea adunării a fost făcută în timpul stabilit, ea s-a desfășurat așa cum și-a propus diriginta. Asemenea exemple de modul cum au fost organizate o seamă de acțiuni în clasa a IX-a „C” mai sînt multe.

Datorită colaborării strînse care a existat în permanență între diriginta clasei și organizația U.T.M. s-a evitat supraîncărcarea elevilor, prin faptul că fiecare a avut de îndeplinit cîte o sarcină, s-a evitat repetarea unor acțiuni. Fie de către dirigintă, fie de către organizația U.T.M. și, ceea ce este mai important, acțiunile organizate în comun și-au atins scopul, au contribuit la educarea elevilor.

Experiența dobîndită anul trecut pe linia colaborării cu organizația U.T.M. îi folosește mult anul acesta dirigintei. Ea o ajută să-și organizeze bine munca cu clasa, cu colectivul, să pornească pe drumul bun din primele săptămîni ale anului școlar.

MONICA VERDES

Elevi din clasa I-a a Școlii Filimon Sirbu din Capitală

Alegeri pionierești

În fiecare an, desfășurarea alegerilor în organizațiile de pionieri constituie un moment de mare însemnătate pentru întărirea muncii educative în rîndurile copiilor. Propunînd și alegînd președinți de grupă, de detașament și de unitate, analizînd întreaga activitate depusă de ei, pionierii își îmbogățesc experiența, devin mai pricepuți și mai activi.

Pentru ca acțiunile organizate în întîmpinarea alegerilor să se desfășoare cît mai bine, la Școala de 8 ani din Lipova au fost luate o serie de măsuri pregătitoare, la care cadrele didactice au adus o importantă contribuție.

Astfel, instruirea superioară de pionieri a organizat o ședință cu instructorii de detașament, la care au participat și profesorii dirigintei. Cu acest prilej au fost discutate sarcinile pionierilor în perioada de întîmpinare a alegerilor și s-au luat măsuri pentru a se evita supraîncărcarea lor.

În cinstea alegerilor, cu sprijinul cadrelor didactice, pionierii au organizat o frumoasă expoziție intitulată „Cu mîini îndemnice”, unde sînt prezentate obiecte confecționate de ei, caiele de teme pentru acasă, aspecte din viața organizației de pionieri etc. De asemenea, în școală a fost instalat un panou de onoare unde sînt expuse chipurile pionierilor fruntași la învățătură și disciplină.

Toată activitatea desfășurată de pionieri și școlari în întîmpinarea alegerilor contribuie la mobilizarea lor, îi stimulează în vederea obținerii unor noi succese la învățătură și disciplină.

FR. WILD
Lipova

Cu sprijinul comitetelor de părinți

În aceste săptămîni de început al cursurilor școlare, în mai toate orașele și satele țării au loc ședințe ale comitetelor de părinți la care se discută măsurile ce trebuie luate pentru dezvoltarea activității acestora în noul an de învățămînt, pentru sprijinirea cît mai largă a colectivelor pedagogice în rezolvarea sarcinilor lor instructiv-educative și gospodărești.

Anul școlar trecut a îmbogățit mult experiența comitetelor de părinți, a sporit ajutorul acordat de acestea școlii. Bunăoară, comitetul de părinți de pe lângă Școala de 8 ani nr. 5 din Caracal a dat o atenție deosebită problemelor legate de învățătură și disciplina elevilor. Astfel, membrii comitetului au mobilizat părinții să participe la lectoratul pedagogic, au difuzat cărți legate de educația copilului în familie, au făcut expuneri și recenzii asupra acestor cărți. Cu spirit gospodăresc, folosind resursele locale, comitetul de părinți a contribuit

în buna desfășurare a procesului instructiv-educativ. De pildă, a contribuit la dotarea sălii de lucru manual, a împodobit sălile de clasă etc. De asemenea, comitetul de părinți a desfășurat o muncă permanentă privind curățenia și respectarea regulilor de igienă.

O contribuție importantă a adus comitetul de părinți de la Școala din Oncești, regiunea Hunedoara, la influențarea părinților în ceea ce privește educarea copiilor lor. Ajutînd cadrelor didactice să stabilească cauzele rămîinerii în urmă la învățătură a unor elevi, comitetul a constatat că unii părinți nu-și supraveghează copiii și uneori chiar îi împiedică să frecventeze regulat școala, reținîndu-i la treburi. Membrii comitetului, mobilizați de cadrele didactice, au purtat convorbiri cu acești părinți, arătîndu-le însemnătatea frecvenței regulate, a unui regim judicios al copiilor în familie.

Comitetul de părinți de la Școala de 8 ani din Teleac a

crările de renovare a școlii ce s-au efectuat în vara acestui an, la repararea mobilierului etc.

În școlile noastre au loc adesea ședințe cu părinții. Acolo unde sînt bine organizate, aceste ședințe contribuie mult la întărirea muncii educative în familie. Așa stau lucrurile, de exemplu, la Școala medie din Bicz, unde, bine îndrumați de cadrele didactice, părinții își împărtășesc reciproc experiența, propun soluții interesante pentru rezolvarea unor probleme educative.

Lectoratele cu părinții — formă folosită tot mai mult de școlile noastre — și-au dovedit din plin eficacitatea. Iată, de pildă, cîteva probleme puse în dezbatere de către lectoratul de la Școala medie „Ștefan Plavăț” din Orșova: „Regimul de viață al elevului în familie”, „Necesitatea, formele și importanța colaborării școlii cu familia”, „Ce este preadolescența, cum se manifestă ea”, „Rolul părinților în educația adolescenților”, „Rolul părinților și al profesorilor în preve-

„Rolul părinților în cultivarea vorbirii corecte a copiilor”. După cum se vede, acest lectorat și-a axat activitatea pe lămurirea unor probleme deosebit de importante pentru educația copiilor. Lecțiile ținute pe aceste teme nu s-au ocupat numai de tratarea teoretică a problemelor abordate, ci au înfățișat și fapte concrete culese din viața de fiecare zi sau în urma unor anchete organizate în rîndurile elevilor și ale părinților. S-a urmărit ca expunerile ținute în cadrul lectoratului să fie accesibile, atractive.

Interesantă este și experiența Școlii medii nr. 1 din Caracal în acest domeniu. Aici lectoratul a antrenat în prezentarea unor probleme și pe unii părinți, care au vorbit despre felul cum au folosit sprijinul profesorilor în educația copiilor lor.

Folosind în noul an școlar experiența pozitivă dobîndită în activitatea lor cu părinții, școlile vor putea primi un sprijin și mai larg, și mai însemnat din partea comitetelor de părinți.

Codul moral al constructorilor comunismului - baza educației morale a tinerei generații

În noul program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a fost formulat pentru prima oară codul moral al constructorului comunismului, au fost dezvoltate cerințele etice ale societății sovietice și s-au indicat principalele trăsături morale ale omului nou. Codul moral al constructorului comunismului este apreciat pe bună dreptate ca baza teoretică a educației morale a poporului sovietic și în primul rând a tinerei generații.

Înaltele principii ale moralei societății sovietice sunt însușite și transformate în convingeri personale în primul rând în procesul muncii.

Organizând variata activitate a elevilor, școala sovietică dă preferință formelor ei colective. După cum se știe, teoriile burgheze cu privire la educație pornesc de la ideea potrivit căreia copilul ar fi o entitate de sine stătătoare, izolată de restul lumii. Pedagogia sovietică pornește de la învățătura marxist-leninistă cu privire la raporturile reciproce între individ și colectiv. Un colectiv unit, bine încheiat nu numai că nu stîngherește și nu limitează dezvoltarea individului ci, dimpotrivă, deschide perspective largi pentru înflorirea multilaterală a aptitudinilor și talentelor lui. Lucrind în colectiv școlarii se simt pătrunși de marile interese obștești, își consacră forțele și capacitățile cauzei comune și, ca urmare, se îmbogățesc din punct de vedere spiritual, capătă înalte calități morale.

În condițiile actuale este deosebit de important să se lărgească sfera de influență a factorului moral în viața școlii. Rolul opiniei publice în colectivul școlar trebuie să crească, iar rolul măsurilor administrative să scadă. Trebuie să fie lichidată în mod hotărît atitudinea autoritară în educație, să se renunțe la administrarea, supravegherea și tatelarea excesivă a elevilor și să se analizeze problema transmiterii către organizațiile de elevi a funcțiilor legate de respectarea disciplinei și a ordinii în școală.

Conducerea pedagogică a colectivului de elevi de către diriginte trebuie realizată cu deosebit tact. Un diriginte de clasă nu este un comandant care dă ordine și dispoziții, ci este organizatorul vieții în comunitate a elevilor, dascălul și sfătuitoarea lor mai vîrstnică. Și tot el este cel chemat să ajute elevilor din clasele superioare să se încadreze în activitatea colectivelor productive — în întreprinderi, în colhoz, în sovhoz.

Una dintre căile importante ale însușirii de către elevi a normelor moralei comuniste o constituie organizarea instruirii lor morale. În legătură cu aceasta este necesară, pe lângă ținerea unor lecții speciale în vederea studierii de către elevi a Programului P.C.U.S. și în primul rând a codului moral al constructorului comunismului, organizarea unor convorbiri și conferințe în afara creștelor de clasă, cu teme ca „Despre chipul moral al constructorului comunismului”, „Relațiile între oameni în comunism”, „Cum vor munci oamenii în comunism” etc.

La însușirea de către elevi a principiilor morale și la transformarea acestora în convingeri personale contribuie de asemenea

Învățători și profesori!

A început primirea abonamentelor pentru anul 1963, la publicațiile „UCITELSKAIA GAZETA”, „SOVETSKAIA PEDAGOGHIKA”, „RUSSKI IAZIK V SKOLE”, și celelalte reviste pedagogice sovietice specifice fiecărei materii de învățămînt.

Abonamentele se primesc la oficiile și factorii poștali, la difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

folosirea largă a exemplelor pozitive. Chipurile contemporanilor înaintași sînt factorii cei mai puternici în formarea opiniilor și convingerilor comuniste. Faptele de eroism în muncă ale brigăzilor și frunțașilor muncii comuniste, îndeplinirea plină de abnegație de către oamenii sovietici a obligațiilor obștești — toate acestea îi învață pe elevi să gîndească și să procedeze în mod comunist.

Printre oamenii înaintași ai timpului nostru există destui care intrunesc cele mai frumoase trăsături ale omului nou. Ei sînt acei de la care trebuie să pornescă discuțiile cu teme etice. Trebuie să excludem din viața școlii discuțiile abstracte, lipsite de căldură, care n-au la bază minunata noastră realitate.

Formarea moralei comuniste nu poate să fie privită ca un proces unilateral, în care elevul constituie doar un obiectiv pasiv al educației. Rezultatele educației morale depind în mare măsură și de eforturile individului. Exigența față de comportarea proprie, lupta activă pentru traducerea în fapt a principiilor morale ale constructorului comunismului constituie o condiție foarte importantă pentru formarea omului nou. Este deosebit de important să le trezim școlarii, încă din anii de fragedă tinerețe, dorința și voința de a se auto-conduce, stăpînirea de sine, autodisciplina.

Munca de educare comunistă a tinerei generații presupune și lupta împotriva influenței ideologiei burgheze. Principalele mijloace ale acestei lupte sînt intensificarea muncii ideologico-educative în rîndurile tineretului, educarea lui în spiritul tradițiilor revoluționare de muncă pe baza exemplului de abnegație al eroilor timpului nostru, sporirea vigilenței, demascarea vulgarității și a elementelor formaliste din literatură și arta burgheză.

În perioada întăririi muncii pentru formarea omului nou este deosebit de important să se ajungă la o colaborare strînsă între familie și școală, la sprijinul reciproc al acestora în lupta pe un front unic.

La lărgirea sferei de educare a școlarii contribuie participarea activă a opiniei publice. Organizațiile de partid, sindicale și comsomoliste, comitetele de părinți de pe lângă școli și administrații de blocuri, comisiile de sprijin și comisiile de pensionari manifestă multă grijă pentru organizarea învățării, a muncii și a timpului liber al copiilor și tineretului. Organizațiile obștești pot să acorde un mare ajutor în crearea unui mediu sănătos din punct de vedere moral în curțile și pe străzile unde copiii își petrec destul de mult timp. Com-

somoliștii și pionierii trebuie să fie inițiatorii acțiunilor social-utile și organizatorii ai colectivelor de copii. Merită a fi menționată tendința organizațiilor școlare comsomoliste și pionierești de a stabili un contact strîns cu brigăzile și muncitorii de șoc ai muncii comuniste. Această îi ajută pe elevii claselor superioare să se pregătească pentru activitatea lor în colectivele de muncă comunistă.

Pe măsura înaintării spre comunism societatea va fi din ce în ce mai exigentă față de membrii ei. Purițarea morală va deveni trăsătură lor integrantă, iar respectarea de bună voie a normelor comuniste de trai o problemă de conștiință a fiecărui membru al societății. De aceea este necesar ca încă în prezent principiile de bază ale codului moral al constructorului comunismului să devină o necesitate organică, un îndreptar în acțiune al tuturor oamenilor muncii din societatea noastră. Aceasta înseamnă că educația morală realizată de școală trebuie să cuprindă pe toți elevii și pe fiecare din ei în parte, la toate treptele dezvoltării lor.

În practica unor cadre didactice munca educativă se desfășoară în special cu elevii nedisciplinați, dezordonați, în timp ce copiii „buni” scapă adesea atenției colectivului pedagogic. Totuși în viață se întîmplă cazuri cînd tocmai acești copii comit abateri. Calitățile morale nu se declară la copii în mod spontan, ele trebuie să fie dezvoltate. Adesea la copiii a căror educație n-a fost orientată spre un scop bine stabilit pot să se ivească și se ivească trăsături negative de caracter. În asemenea cazuri pedagogii sînt nevoiți să-i reducă, ceea ce presupune o muncă cu mult mai complicată și mai grea și care nu dă întotdeauna rezultatele dorite. Ceea ce este nou, pozitiv se percepe de obicei prin prisma părerilor, a trăsăturilor de caracter deja formate. Iată de ce trebuie să educăm nu numai atunci cînd este cazul să refacem, să reparăm, ci începînd din primele zile de școală.

Educarea tinerei generații pe baza codului moral al constructorului comunismului este una dintre sarcinile principale ale școlii sovietice. Înaltele principii umane al codului moral trebuie să se transforme treptat în norme de viață de neclintit ale fiecărui elev, să devină trăsături firești ale comportării lui.

M. I. BOLDIREV

de la Institutul de cercetări științifice în domeniul teoriei și istoriei pedagogice al Academiei de științe pedagogice din U.R.S.S.

(Rezumat din Sovietskaja Pedagoghika nr. 6/1962)

CITIREA PRESEI ÎNTR-O ȘCOALĂ MINE BEN MESSON

INDONEZIA

Dezvoltarea continuă a învățămîntului

Monumente nepieritoare, datînd din prima jumătate a secolului al XVI-lea, sînt o dovadă incontestabilă a faptului că înainte de debarcarea „civilizatorilor” coloniaști în arhipelagul indonezian, aici trăia un popor cu o veche civilizație, cu o cultură valoroasă. Cei 350 de ani de robie care au urmat pînă la sfîrșirea jugului colonial au adus suferințe nemărginite acestui popor pașnic, iar economia și cultura lui în plină dezvoltare au intrat într-o îndelungată perioadă de stagnare.

Anul 1945, cînd țara celor 10.000 de insule renaște la libertate, aduce în viața harnicului popor indonezian un mare reviriment: începutul bălăilei pentru lichidarea moștenirii grele lăsate de crunta exploatare colonialistă. Alături de măsurile îndreptate spre dezvoltarea economică a țării, guvernul indonezian a început campania împotriva rămîinerii în urmă în domeniul învățămîntului, întrucît procentajul analfabeților atîngea 94 la sută din întreaga populație. „Dacă vrem să devenim o națiune mare — sublinia președintele Sukarno — trebuie în primul rînd să lichidăm analfabetismul de pe pămîntul indonezian. Omul nu poate deveni un om adevărat dacă nu poate să scrie și să citească”. Pentru a lărgi campania împotriva analfabetismului, reprezentanții diferitelor organizații de tineret, în frunte cu membrii organizației revoluționare „Tineretul popular”, au desfășurat o vastă activitate la saie. În felul acesta s-a ajuns ca în ciuda unor greutăți legate de insuficiența numărului de școli, de profesori și manuale, toți indonezienii, de la mic la mare, să învețe carte.

Statul indonezian acordă învățămîntului fonduri însemnate. Numai în cadrul actualului plan de opt ani, care a început în 1961, s-au alocat învățămîntului 7,4 la sută din totalul sumei prevăzute pentru îndeplinirea planului, sumă care se ridică la 240 miliarde de rupii.

Față de 1939, numărul școlilor elementare a crescut pînă în prezent de 20 de ori, ajungînd la 50.865, cu 7.400.000 elevi. Pentru cursul inferior al învățămîntului secundar există azi 4.000 de școli, de 40 de ori mai multe ca în 1939, iar pentru cursul superior circa 800 de școli, adică de peste 25 ori mai multe ca în 1939. În același timp, numărul elevilor din școlile elementare a crescut de 4 ori, iar al celor din școlile secundare de 19 ori.

În trecut exista în Indonezia o singură universitate, în care se preda în limba olandeză. Azi funcționează în Indonezia 60 de școli superioare, 8 universități, un conservator, o academie de artă etc. Numărul studenților a crescut de 15 ori față de 1939.

Politica de prietenie și coexistență pașnică promovată de guvernul indonezian își găsește expresia în învățămînt prin cultivarea în rîndurile tineretului a sentimentului demnității naționale, prin educarea lui în spiritul păcii și prieteniei. Această politică întîmpină cea mai largă aprobare în rîndurile poporului.

C. ALEXANDROAIE

S. U. A.

LEGILE SUDULUI

Pînă în ultimul timp, universitatea din Mississippi era cunoscută numai prin faptul că, acum 100 de ani, primii ei studenți au dat dovadă de o totală incultură și, sperîndu-se de „profundimile științelor”, s-au înrolat cu toții în cavaleria armatei sclavagiste a Sudului. Departe de a constitui un episod istoric, rînduilele de acum 100 de ani persistă și astăzi. Acum universitatea cu pricina și-a cucerit o nouă faimă prin „cazul Meredith”. Nu s-au schimbat nici „principiile”, nici mentalitatea, nici metodele vechilor proprietari de sclavi, nici chiar steagul Confederației statelor sudice sclavagiste, care a fost arborat săptămîna aceasta deasupra centrului universitar Oxford din statul Mississippi.

Crezînd că în S.U.A. constituția și legile federale conferă fiecărui cetățean suficiente drepturi pentru a putea învăța, James Meredith, în vîrstă de 29 de ani, s-a prezentat la Universitatea Oxford din Mississippi. Cererea sa de a fi primit la cursuri a stîrnit însă haite de huligani rasistiști, care a dezlănțuit o campanie furibundă împotriva integrării rasiale.

Lucrurile au mers pînă acolo încît guvernatorul statului Mississippi, Barnett, sprijinit de colegii ai săi din statele sudice — printre care figura de tristă amintire a lui Orval Faubus, cel ce și-a cîștigat sinistra celebritate de a se fi aruncat în luptă împotriva integrării rasiale în școlile elementare — a lansat o provocare directă președintelui Kennedy și întregului său guvern. Desigur, mai mult de dragul prestigiului serios și onorat al S.U.A. decît pentru soarta lui Meredith și dreptul negrilor la învățură, guvernul a intrat în luptă. Sfîdarea era prea grosolană: Congresul statului Mis-

issippi a luat în discuție o rezoluție cerînd „ruperea relațiilor” cu guvernul de la Washington.

Cele petrecute în „cazul Meredith” pun din nou în lumină fiaroasele practici rasiste din S.U.A. Crucile de lemn arse în preajma universității din Mississippi au vestit masacrul care nu a întîrziat și al cărui bilanț este de 3 morți și 75 de răniți. Au căzut victime și ziaristi sosiți în Mississippi pentru a relata lumii acest aspect al „democrației americane” în acțiune.

Prezența în Mississippi a generalului Walker, unul din susținătorii de frunte ai organizației ultrareacionare, „John Birch” socialist din Texas, a încurajat într-o asemenea măsură pe rasistiști încît guvernul a fost nevoit să ordone arestarea lui. Aceasta pentru că în actuala perioadă, cînd alegătorul american este sollicitat de reclama celor două partide, poziția față de discriminarea rasială poate fi, în multe cazuri, hotărîtoare. De aceea, la 2 octombrie, în fața Universității din Mississippi au fost postați nu mai puțin de 10.000 de soldați din trupele federale. Departe de a se potoli, rasistiștii și-au continuat cu alte mijloace campania. Majoritatea odraslelor „de condiție” au fost retrase de la Universitatea din Mississippi, iar părinții mai multor studenți au anunțat că fetele lor le-au cerut „să le ia acasă”, deoarece „se tem” de un negru. Cei ce s-au obișnuit să-i trateze pe negri drept sclavi, chiar pînă în zilele noastre nu vor să tolereze dreptul lor la învățură.

„Pentru ca un negru să intre într-o universitate în sudul S.U.A. au pierit în 1932 mai mulți oameni. Cîte victime vor mai fi necesare pentru ca să fie drept să fie respectat?”

Z. FLOREA